Cutezătorii

REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR.

31

JOI, 31 IULIE 1969, ANUL III

(97)

O ÎNTÎLNIRE DE NEUITAT: TOVARĂȘUL NICOLAE CEAUȘESCU PRINTRE CEI MAI TINERI FII AI PATRIEI

Trăiască cel de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român!

ILUSTRATĂ din anul 1975

La un foc de tabără, copiii jucau «verbele». Desigur, cunoaşteţi acest joc. Fiecare îşi alege un verb şi apoi, pe rînd, toţi trebuie să-şi motiveze alegerea, adică să explice de ce, din atîtea mii de verbe, s-a oprit tocmai la acela. Cine dă explicaţia cea mai convingătoare este, fireşte, declarat învingător. Am asistat, în seara aceea luminată de flăcările focului, la desemnarea mai multor învingători. O dată a cîştigat un băiat care şi-a ales verbul «a iubi», arătînd că s-a oprit la el pentru că ne însoţeşte întreaga viaţă. Traiul fericit al tuturor copiilor patriei este generat de o profundă iubire şi grijă. Iubim tot ce e frumos, trainic şi nobil. Altă dată a cîştigat o fată care şi-a ales verbul «a învăţa». 4 milioane de oameni, a spus ea, aproape un sfert din populaţia întregii noastre ţări, învaţă! În sfîrşit, o altă fată a cîştigat alegîndu-şi cuvîntul «a construi». Patria toată e un uriaş şantier, a spus ea, pretutindeni la noi se construieşte!

Îmi imaginez că sînt în 1975, cutezătorilor şi, dintr-o însorită zi a acestui an vă trimit obişnuita mea ilustrată. Bineînţeles, copiii joacă şi acum, în '75, «verbele» — şi «a iubi», «a învăţa», «a construi» sînt tot cele mai mult alese, pentru că a motiva de ce s-a gîndit la oricare din ele pare, pentru orice copil de la noi, lucrul cel mai firesc. Eu, dacă-mi daţi voie, m-aş opri o clipă, azi, la verbul «a construi». Dînd viaţă Directivelor celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, în domeniul construcţiilor s-au investit, din fondurile centralizate ale statului, în perioada anilor 1971—1975, adică într-un singur cincinal, o sumă aproape egală cu întregul volum de investiţii a două planuri cincinale, cele cuprinse între anii 1961—1970. Principalele beneficiare ale acestor investiţii sînt ramurile industriale energetică, chimică, metalurgică, constructoare de maşini, apoi agricultura, transporturile, construcţiile de locuinţe. Zeci şi zeci de uzine şi secţii industriale noi! Irigarea a peste un milion şi jumătate de hectare! Cartiere de locuinţe şi blocuri noi în toate oraşele ţării! Şcoli şi universităţi noi, teatre, cinematografe, stadioane noi!

Ilustrata mea din '75, ori de unde v-aş trimite-o, dintr-un oraş sau dintr-o comună, dintr-un judeţ de munte ori de cîmpie, locul de expediţie va fi cu siguranţă unul unde se construieşte. Pentru că «a construi» este verbul răspîndit pretutindeni la noi, materializat în zeci, sute şi mii de şantiere, expresii vii ale luptei poporului nostru, condus de partid, pe drumul edificării socialiste, al progresului şi bunăstării.

OCTAV PANCU-IASI

Formula unei izbînzi: OM - OXIGEN - OȚEL

Dacă vă voi întreba «Ştiţi ce este o lance de Hunedoara?» să nu vă pripiţi cu răspunsul.

Mintea, bineînţeles, porneşte numaidecît să imagineze un cavaler în armură, purtînd pe cap coif cu penaj şi vizieră, ieşind la trap de pe porţile castelului şi fluturînd în mîna-i dreaptă, înmănuşată în fier, o lance grea, cu pavăză rotundă şi vîrf ascuţit.

Ei bine, această lance deşi născută într-adevăr în preajma castelului lui Iancu de Hunedoara, este cu totul altceva. Pentru ca să v-o puteţi închipui cu adevărat, lăsaţi Evul de Mijloc şi veniţi spre zilele noastre; pătrundeţi în uriaşul combinat siderurgic, urcaţi pe platforma Oţelăriei Siemens-Martin Nr. 2 şi, trecînd prin faţa celor opt cuptoare din care dogoreşte soarele, cereţi cuiva să vă arate prin ce mijloc tehnic se realizează, se menţine şi se intensifică temperatura de peste 1500 necesară topirii oţelului. Atunci vi se va vorbi despre insuflarea oxigenului direct în «baia» de oţel, despre «lance» şi despre acela care a gîndit-o, a înfăptuit-o şi a perfecţionat-o: maistrul lăcătuş, comunistul Ion Cismaş.

Potrivit de statură şi cu trăsături care n-ar atrage prin nimic atenţia de n-ar fi fruntea ce lasă să transpună ceva din agitaţia ideilor, Cismaş, la cei 42 de ani ai lui, şi-a petrecut în oţelărie 28. Adică, fără anii copilăriei, cam toată viaţa. Rînd pe rînd, ucenic, calfă, lăcătuş, şef de echipă, în sfîrşit maistru, fiecare treaptă în urcuş i-a cerut, în afară de muncă, disciplina de a se birui pe sine, cel din ajun. Şi veţi vedea că a venit un timp şi o împrejurare cînd tocmai această excelentă deprindere i-a adus izbînda cea mai mare.

În uzină se cerea ca şarjele să fie elaborate într-un timp cît mai scurt. O cale sigură era introducerea oxigenului; ca o sobă care «trage» bine cînd uşiţa de jos e deschisă, cuptorul îşi măreşte randamentul cu 8% — în prezenţa oxigenului. Numai că utilajul prin care oxigenul poate ajunge în masa de oţel în clocot trebuia să aibă o rezistenţă extraordinară. Era necesară un fel de ţeavă, care să asigure lansarea oxigenului la o presiune de 9 atmosfere direct în baia de oţel. Iată ce este, extrem de sumar «lancea».

DE LA COMUNIȘTI ÎNVĂȚĂM CUTEZANȚA

Cînd Cismaş s-a apucat de lucru, independent de el alţi zeci de oameni făceau aceleaşi încercări: Ministerul Industriei Grele iniţiase un concurs pentru o «lance» românească. Deocamdată, se experimentau «lănci» de import, fabricate de firme din străinătate. Scumpe, ele «ţineau» 24 de ore. Fiţi buni şi încercaţi-o şi pe a mea — şi-a anunţat cu modestie maistrul hunedorean rezultatul unei munci de multe zile şi nopţi. Au încercat-o. A rezistat la asaltul oţelului incandescent timp de 48 ore şi 50 de minute. Spre surpriza generală, în întrecerea tehnologică «Hunedoara — Restul lumii», cîştigase cea dintîi!

Altul decît Cismaş s-ar fi mulţumit cu această victorie remarcabilă. El era însă hotărît să-şi îmbunătăţească realizarea. Prototipul numărul 2 al lăncii a avut o rezistenţă de circa 70 de ore. Următorul — 90 de ore. Îndărătnic aplecat asupra calculelor sale, dînd ideii originale o formă din ce în ce mai apropiată de desăvîrşire, maistrul lăcătuş continuă să se bată cu timpul, ca un sportiv de performanţă. 110, 150, 250 de ore! Lancea de Hunedoara străbătea, mînuită cu vitejia spiritului, cuirasele orelor şi ajungea departe, mereu mai departe.

Interesate de valoarea acestei sinteze tehnice a multiplelor probleme de termodinamică, hidromecanică, mecanica fluidelor la temperaturi şi presiuni înalte, rezistenţă a materialelor, firmele străine au cerut omologarea brevetului invenţiei semnată de fiul Hunedoarei. Şi în timp ce ea se află pe punctul de a-şi începe «cariera internaţională», acolo în cetatea ei de baştină, cetatea de foc a Hunedoarei «lancea» continuă să fie îmbunătăţită, perfecţionată, bate un record de 400 ore şi îşi stabileşte durata medie de rezistenţă la peste 300 de ore!

Ce vor mai aduce viitoarele performanţe?

Om — oxigen — oţel, cei trei O, care, reuniţi într-o compoziţie aparte dau cheia unei izbînzi de tehnică românească...

ŞTEFAN IURES

In tabăra de la Peştişani, jud. Gorj. ▶

FAPTE PIONIERESTI

AURUL UNEI DISTINCȚII

Creşte încet. Copac de copac... Cu răbdarea vîrstei înscrisă milimetric în fiecare trunchi. Poate de aici expresia «copăcel-copăcel», definind desprinderea înceată a stăpînirii de sine, de şovăială. La 5 ani de abia rezistă... meteorologiei. La 20 îşi impune splendoarea în nemişcata şi foşnitoarea paradă a culmilor. La 50 devine pădure — dobîndindu-şi, în sfîrşit, identitatea —, la 100 e codru şi începe să înfrunte veşnicia, fie la faţa locului, fie metamorfozată de daltă şi rindea.

Sînt însă şi păduri care mor tinere, în care vremea nu şi-a pompat vigoarea. Într-o zi, într-o oră, falnica lor bărbăţie se poate preface în scrum şi cenuşă. Dar, în primele ore poate fi salvată. Limbile de foc pot fi retezate, îngropate în pămînt, înăbuşite, se pot face baricade de apă sau de pămînt în calea lor, mistuitoarea ofensivă a flăcărilor poate fi oprită. Chiar de către pionieri.

Vă sfătuiesc să mergeţi în această vară — dacă vacanţa vă va purta paşii prin judeţul Cluj, spre satul Buru, comuna Iara. Este acolo o pădure, Tîrnicioara, un adevărat codru, de 100 de hectare. Faceţi-vă corturi sub poalele lui verzi, cutreieraţi-l, lăsaţi-vă vrăjiţi de şoapta sa necurmată, răspundeţi chemării şi frumuseţii sale! Şi cînd seara, luna se va ivi peste această minune a vieţii, închideţi pentru o clipă ochii şi închipuiţi-vă că tot ceea ce este în jurul vostru, putea fi scrum şi tăciune dacă... Ei bine, dacă nişte copii nu i-ar fi salvat viaţa, cu puţin timp în urmă, lovind ore în şir cu lopeţi, sape şi greble, călcînd în picioare fiecare jeratic, fiecare pală de foc... Sorbiţi cîntecul privighetorilor din pădurea Tîrnişoara şi... gîndiţi-vă la 100 de hectare de cenuşă. Citesc numele acestor copii: Vasile Cosma, Ionel Bogdan, Alexa Chira... Nu-mi spun nimic. Citesc ceea ce urmează: cl. a VI-a, cl. a IV-a (!) cl. a III-a (!) Şi gîndul meu însoţeşte drumul insignei de «Cutezători» pe care le-a trimis-o de curînd Consiliul Naţional al Organizaţiei Pionierilor şi care, la ora cînd citiţi aceste rînduri, străluceşte în dreptul inimii lor de pionieri. Şi pădurea cîntă.

MIRCEA SÎNTIMBREANU

«CONSTRUIM PENTRU VOI ȘI PENTRU PĂRINȚII VOȘTRI»

Peste cîteva zile, se vor deschide la București, în marea sală a Palatului Republicii Socialiste România, lucrările celui de-al X-lea Congres al Partidului Comunist Român. Eveniment de o deosebită importanță în viața politică și socială a țării, Congresul va dezbate într-un spirit de înaltă răspundere comunistă și patriotică Tezele și proiectul de Directive în care sînt cuprinse liniile directoare ale dezvoltării patriei noastre socialiste în următorii ani.

Tabloul amplu și însuflețitor al realizărilor poporului nostru în edificarea societății socialiste arată că ultimul sfert de veac a fost perioada celei mai dinamice ascensiuni pe care a cunoscut-o patria noastră în întreaga sa istorie. Sub conducerea Partidului Comunist Român au avut loc în acest răstimp profunde transformări politice, sociale și economice, transformări care au dus an de an la împlinirea înaltelor idealuri de libertate națională și socială, la bunăstarea materială și spirituală a maselor largi de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul României socialiste. Ca un fluviu mare și puternic, Partidul Comunist Român a captat în vasta operă de edificare a noii societăți, toate energiile creatoare ale poporului nostru toate forțele sale materiale și spirituale, călăuzindu-le cu exactitate științifică spre noi culmi ale civilizației și progresului uman. Făurirea unei economii viguroase și prospere, înfăptuirea neabătută a politicii de industrializare socialistă a țării, modernizarea și intensificarea agriculturii, dezvoltarea echilibrată și armonioasă a tuturor județelor, îmbogățirea patrimoniului științific și tehnic, cultural și artistic al patriei, constituie rodul muncii înfrățite a întregului nostru popor — români, maghiari,germani și alte naționalități, strîns unit în jurul partidului. Toate acestea constituie în același timp, așa cum au arătat dezbaterile Tezelor și proiectului de Directive ale celui de al X-lea Congres, de către toți comuniștii, de către toți oamenii muncii din patria noastră — preocupări ce vor continua cu eforturi sporite și în viitor, pentru continua înflorire și dezvoltare a patriei.

Din numeroasele și impresionantele momente ale întîlnirilor de lucru din vara aceasta, dintre conducătorii de partid, în frunte cu tovarășul **Nicolae Ceaușescu,** și sutele de mii de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării, am reținut o imagine care, prin profundele ei semnificații, constituie mai mult decît un simbol. Este o imagine în care, secretarul general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român îi explică simplu, părintește, unei fetițe care i-a dăruit un buchet de flori: **«Construim pentru voi și pentru părinții voștri.»** Intr-adevăr,cum ar putea fi explicat mai simplu, mai cald și mai cuprinzător întregul sens al construcției noastre socialiste, profundele sale înțelesuri umane.

Cînd tu vei fi mare, cutezătorule, multe dintre prevederile Directivelor celui de al X-lea Congres al Partidului Comunist Român, la dezbaterea cărora iau parte acum părinții și frații tăi mai mari, se vor fi împlinit. Altele însă, cele de mai largă perspectivă, se vor împlini atunci cînd tu însuți vei fi în plinătatea puterilor, și vei participa cu toată ființa ta la împlinirea lor, ducînd mai departe o operă constructivă continuă, mereu ascendentă. Pentru aceasta însă trebuie să te pregătești încă de pe acum, așa cum te învață la școală dascălii tăi, așa cum ne învață comuniștii, așa cum îți dă imbold cravata roșie, care îți flutură la piept ca o părticică din steagul de lumină al partidului. Cel mai frumos omagiu pe care îl poți aduce la anii tăi tineri partidului, recunoștința ta cea mai mare pentru grija deosebită pe care o poartă prezentului și viitorului tău, sînt învățătura ta tot mai bună și purtarea frumoasă, demne de un fiu de nădejde al României socialiste.

PETRE GHELMEZ

Foto: GR. PREPELIȚA

Vară de aur

Își rumenește vara partea dulce
a fructei sale. De la cer vin ploi
și raze, bunătatea s-o inculce
în pulpa fructei clară și de soi.

Cu mîna desenăm pe cer o țară
visată, căutată-n noi și-n timp,
pe care ochii tineri o aflară
în pur destin distins cu roșu nimb.

Ardea solar la cumpăna de ape,
nu era loc de rînd, ci era plai,
atît de mult de inimă aproape
încît cu inima o sărutai.

Era o vară, vara-aceasta mare
în care jertfă ție-ți, te încingi
cuprins în mantia de sărbătoare
a numerelor douăzeci și cinci.

Aduci un dor, din ce va fi, spre tine
la care altfel inimile bat,
și-n miezul țării pregătești destine
și un alt timp, mai larg, mai colorat.

AL. ANDRIȚOIU

Partid

Cînd spun partid, mi-i gîndul la eroi,
la viața lor ce-n matca ei ne ține,
cum Dunărea gîndește peste noi
înaltă zodie de albăstrime.

Cînd spun partid, mă-ntorc nebănuit
în mine, ca-ntr-o repede oglindă
în care lacrimi vechi s-au mistuit —
cutezătoare chipuri să aprindă.

Cînd spun partid, mă contopesc încet
cu o lumină amplă de baladă,
și-i sînt prin viață fiu — și sînt poet,
fiindcă-n mine fața el și-arată.

Cînd spun partid, a și îngenuncheat
în amintiri, durerea pămînteană —
din care glasul lui ne-a ridicat
zidind istorie contemporană.

Cînd spun partid, presimt ca niciodat'
sămînță vie-ntinerind pămînturi,
și-un drum de zi pe-obrazul meu culcat,
și grele apele, de gînduri.

Cînd spun partid, spre iarbă mă cobor
din scările luminii, spiralate;
ascult pe firul ierbii fir de dor
și-n inima pămîntului eternitate.

Cînd spun Partidul Comunist Român
credința unui fluviu mă cuprinde.
Un timp plenar, în care mai rămîn
și dincolo de vîrste, de cuvinte.

MIHAI NEGULESCU

AGENDA „EXPEDIȚIILE **Cutezătorii**”

Vești de pe trasee

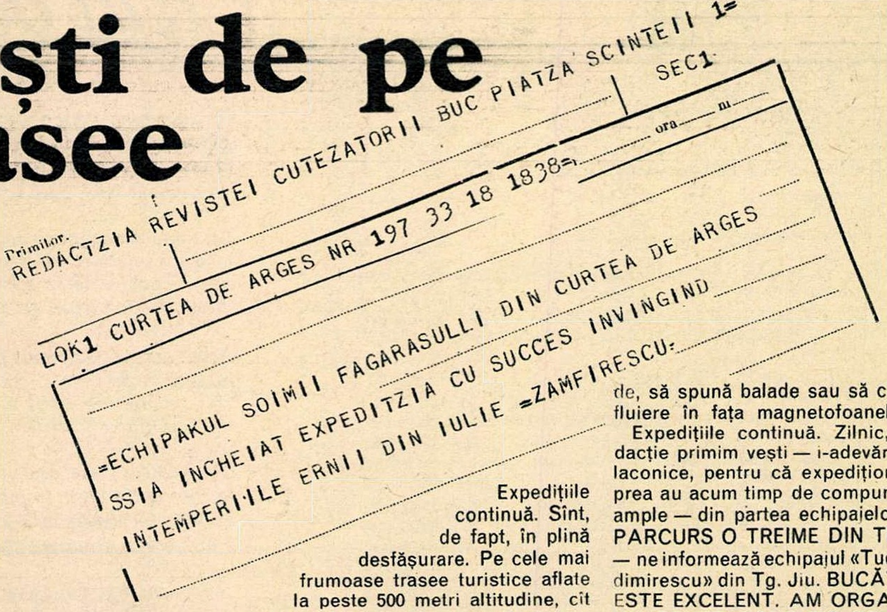
Primitor.
REDACTZIA REVISTEI CUTEZATORII BUC PIATZA SCINTEII 1=
SEC1
ora ... m ...
LOK1 CURTEA DE ARGES NR 197 33 18 1838=
=ECHIPAKUL SOIMII FAGARASULLI DIN CURTEA DE ARGES
SSIA INCHEIAT EXPEDITZIA CU SUCCES INVINGIND
INTEMPERIILE ERNII DIN IULIE =ZAMFIRESCU=

Expedițiile continuă. Sînt, de fapt, în plină desfășurare. Pe cele mai frumoase trasee turistice aflate la peste 500 metri altitudine, cît și prin locuri mai puțin călcate din munții noștri, turiștii obișnuiți se întîlnesc deseori cu grupuri de copii cu ecusoane pe piept și rucsacuri în spate, urcînd voinicește pe cărări, cercetînd rocile sau plantele, fotografiind ori instalînd corturile pentru popasul de noapte. Locuitorii satelor de munte sînt puși în situația de-a răscoli prin podurile caselor după obiecte vechi, de mult uitate, de soarta cărora expediționarii se interesează, bătrînii au prilejul, mulți dintre ei pentru prima oară, să povestească legende, să spună balade sau să cînte din fluiere în fața magnetofoanelor...

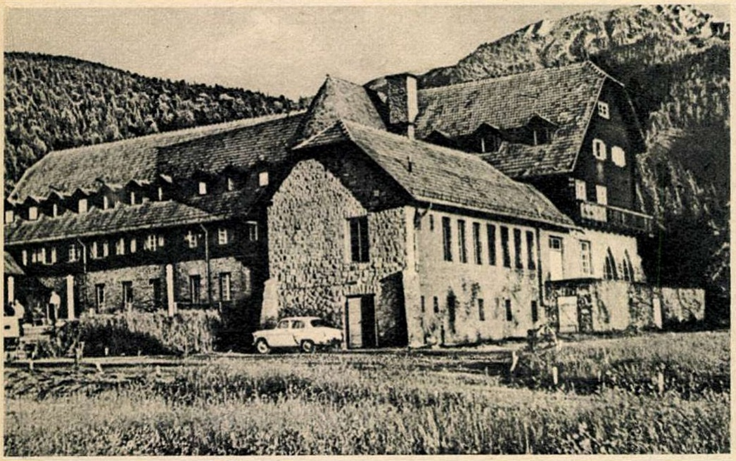

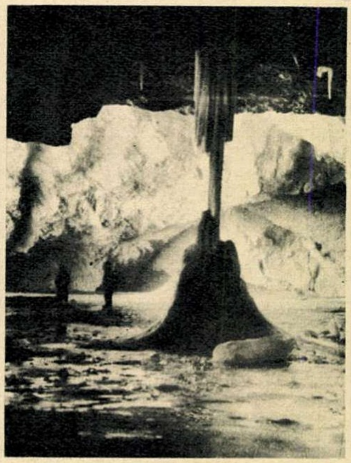

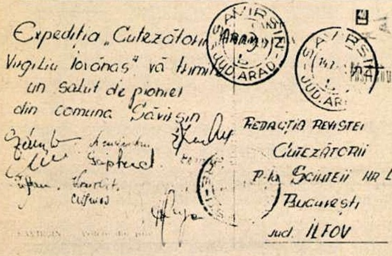
Expediția „Cutezătorii Virgiliu Iovănaș” vă trimite un salut de pionier din comuna Săvîrșin
SĂVÎRȘIN JUD. ARAD
Redacția revistei
Cutezătorii
P-ța Scînteii nr 1
București
jud. ILFOV

Expedițiile continuă. Zilnic, la redacție primim vești — i-adevărat, cam laconice, pentru că expediționarii nu prea au acum timp de compuneri mai ample — din partea echipajelor. «AM PARCURS O TREIME DIN TRASEU — ne informează echipajul «Tudor Vladimirescu» din Tg. Jiu. BUCĂTARUL ESTE EXCELENT. AM ORGANIZAT UN SCURT CONCURS DE GHICITORI ȘI CÎNTECE. CÎȘTIGĂTORUL A PRIMIT UN PREMIU PUȚIN OBIȘNUIT: O CARAFĂ CU LAPTE CALD. AM VIZITAT ȘANTIERUL HIDROCENTRALEI DE LA VOINEASA. VOM REVENI CU VEȘTI.»

«Vulturii Retezatului» și-au întrerupt pentru o zi sau două zborul la cabana Baleia (din cauza ploii și a... zăpezii care a căzut pe neașteptate, acum, în plină vară, pe crestele munților unde au ajuns). Dar nu-i nimic, pentru că, așa cum ne comunică ei, sînt cu toții sănătoși și hotărîți să-și continue activitatea imediat ce timpul le-o va permite. «Șoimii Apusenilor» ne aduc la cunoștință că au vizitat peștera Scărișoara și că sînt acum «pe urmele lui Avram Iancu». Din Sinaia, de la cota 1400, alți «vulturi», membrii echipajului județului Dîmbovița, ne informează că și-au luat zborul de-a lungul itinerarului stabilit. Chiar din prima zi ploaia le-a făcut greutăți dar... au tratat-o cu indiferență și și-au văzut de drum.

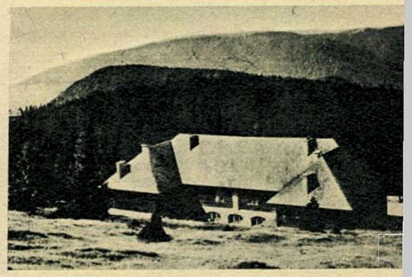

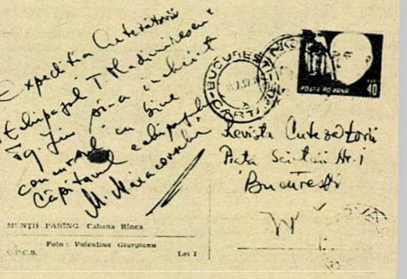
Expediția Cutezătorii
„Echipajul T. Vladimirescu”
Tg. Jiu și-a încheiat
cu bine
comandantul
Căpitanul echipajului
M. [illegible]
POȘTA ROMÂNĂ 40
BUCUREȘTI
Revista Cutezătorii
Piața Scînteii Nr. 1
București
MUNȚII PARÎNG Cabana Rînca
Foto: Valentina Giurgiuna
C.P.C.S. Lei 1

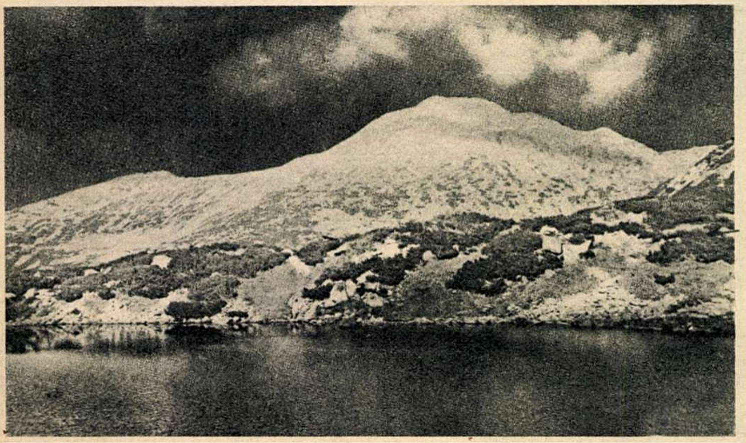

Cînd citiți aceste rînduri, probabil că echipajele despre care v-am vorbit mai sus, ca și multe altele, s-au întors de pe trasee cu rucsacurile pline de «comori». În numărul viitor vă vom informa mai pe larg despre primele echipaje care au terminat expedițiile, precum și despre rezultatele obținute de ele.

C.D.

CU MICROFONUL PRINTRE COPII

CE STRĂLUCEȘTE CU ADEVĂRAT?

✻

de **MIHAI STOIAN**

Vacanța mare continuă să bată drumurile și cărările țării, cu toiagul de plastic în mînă și bidonul de excursionist la șold. Pretutindeni, oriunde ai întoarce capul, semnele ei vesele, îmbucurătoare, sînt prezente. Din păcate, mai sînt și împrejurări în care norii (nu cei reali, de pe cer) încearcă să-i întunece chipul.

Am întîlnit la Ploiești un grup de elevi ai Școlii de muzică și arte din Cluj.

REP: Cum merge excursia?

VOCE I: *Grozav! Am văzut o mulțime de lucruri noi, deosebit de interesante...*

VOCE II: *Vă rog să ne înțelegeți exact: ne-am plictisit, pînă la un punct, să tot vedem, la televizor, cum arată Mozambicul sau Alaska, și să nu știm exact cum arată Complexul petrochimic de la Brazi, sau Delta Dunării.*

VOCE III: *Am citit pe undeva o propunere interesantă: încă din clasa I elementara să existe, în școală, un «Carnet de excursii». În interior să se afle tipărită harta țării cu cele mai interesante locuri. De-a lungul anilor de școală, pînă la absolvire, elevul să urmeze un anumit plan de excursii, nu la întîmplare, cum se potrivește. La absolvire să putem spune că am absolvit și materia aceasta atît de dragă nouă, tuturor. «Frumusețile și bogățiile patriei». Ar fi, nu-i așa, un cîștig enorm.*

REP: Dar n-ați cules și ceva exemple neplăcute din excursia voastră?

VOCE I: *Ba da! La vestita bibliotecă din Alba Iulia, pe care-am ținut neapărat s-o vizităm (nu uitați profilul școlii noastre) ne-am ciocnit de replica: «Accesul interzis!» Am îndrăznit să întrebăm de ce...*

VOCE II: *Mai ales că eram și însoțiți de o tovarășă profesoară. Răspunsul: «Murdăriți parchetul». Am propus să ne descălțăm, nimic, refuz total!*

VOCE III: *Am plecat de-acolo, întristați și chiar jigniți. Motivul cu parchetul nu rezistă la o analiză mai serioasă: același lucru s-ar fi putut întîmpla și la muzeul orașului Alba-Iulia, pe care însă l-am vizitat, pentru că gospodarii de-acolo — adevărați gospodari! — au nu numai parchet curat, ci și papuci de casă.*

REP: Aveți perfectă dreptate! Un «amănunt» ca acesta, absolut secundar, ca... papucii, absența unei simple garderobe v-a împiedicat să vizitați o instituție de cultură extrem de interesantă. La ce bun un parchet strălucitor, într-un loc în care nu poți intra. Acolo, strălucirea *reală* **o dau cărțile, piesele existente în bibliotecă, nu parchetul. Oricum, în continuare:** *drum bun!*

Plajă, soare, apă. De ce-ar lipsi vaporașul?

CARTURILE ȘI RACHETELE N-AU LUAT
VACANȚĂ...

Cînd am ajuns în pădurea umbroasă de la Snagov, mi s-a părut c-am greșit drumul. Peste tot liniște, cabanele păreau pustii. Într-un tîrziu, am zărit trei băieți, unși pînă peste cap de ulei sau așa ceva, meșterind niște carturi.

M-am așezat pe-aproape. Cei trei băieți au uitat repede de mine, preocupați de scrîșnetele și pocniturile pe care le făceau motoarele puse la încercare. După un timp unul mi se adresă, scuzîndu-se:

Amintire din tabără.
Telega, iulie 1969. Lică și Irinel.

— Știți, pentru concursul de carturi de aici, din tabără... trebuie să meargă toate bine. Noi ne ocupăm cu mecanica...

Cînd aromele îmbietoare dinspre bucătărie au devenit tot mai puternice, ca la un semnal, din diferite colțuri ale pădurii, au început să răsară copiii. Cu undițe, cu mingii, cu tot felul de animale care de care mai fioroase (dacă n-ar fi fost din plastic). Claxonul automobilului anunța și el sosirea celor ce vizitaseră în acea zi Bucureștii.

*

A doua zi, ploaia bătea puternic în ferăstruicile cabanei. Îmi închipuiam cît de plictisitor trebuie să fie pentru copii să stea țintuiți în cabană. M-am dus să-i văd. Încă de la ușă m-au întîmpinat hohote puternice de rîs. Își aminteau fel de fel de întîmplări. Ba, că lui Neagu, la un antrenament, una dintre roți rupîndu-se a luat-o la goană înaintea lui, și el habar n-avea, ba, că Mircea Bucur (decretat cel mai bun vitezist) călcase pe bucata de tort ascunsă de Iacob sub patul său, ba că de la pescuit S.C. (nu-i divulg numele întreg) se întorsese plîngînd pentru că nu prinsese decît raci. Mie, să vă spun drept, nu-mi venea deloc să rîd. Eram necăjită că ploaia mă împiedica să le fac fotografii. Le-am spus-o și lor.

Ultima verificare, înaintea concursului.

— Vă dăm noi poze. Vreți? Avem o mulțime, mi-a propus unul dintre ei.

— Eu am una cu cartul, a sărit Cristian Șuteu (cel mai mic cartist).

— Avem și de pe plajă, cu vaporașul, din pădure, din excursii. Alegeți-vă, mă îndemnară ei.

A început o adevărată ploaie cu fotografii și explicații. Desigur, nu i-am refuzat.

La Telega, zarvă mare. Ce interviu? Ce poze? Nimeni n-avea vreme de așa ceva. Se pregăteau pentru festivitatea de decernare a diplomelor și premiilor obținute la concursul de racheto-aero și navomodele al taberei. Toți erau agitați, nerăbdători.

— Mi se pare, sau sînteți cam supărați? întreb doi băieți, care ședeau tăcuți și retrași lîngă un copac.

— Irinel este cam necăjit că n-am participat și noi la concurs, m-a lămurit cel mai mare dintre ei.

— Dar, ce s-a întîmplat?

— Am plecat de-acasă pregătiți cu un aeromodel «Speranța» foarte frumos. L-am lucrat împreună. Pe tren însă, în înghesuială, i s-au rupt nervurile. Am încercat să-l reparăm aici, în tabără, dar la un antrenament i s-a rupt și fuselajul...

Am aflat încă multe despre cei doi prieteni din Roman: Borcea Irinel (a trecut într-a IV-a) și Gîndulescu Vasile (clasa a VII-a). Ei sînt prieteni de doi ani și lucrează împreună la Casa pionierilor. Irinel își făcuse multe speranțe pentru primul concurs din viața lui la care urma să participe. Ca să le mai treacă de supărare, le-am propus să le fac o poză. Și, iată c-am reușit să-i fac să zîmbească! Apoi, împreună ne-am plimbat prin tabără, mi-au făcut cunoștință cu prieteni din diferite colțuri ale țării: Vizitiu Eduard din Prahova, Cristea Zoltan din Hunedoara, posesorul unor rachete de toată frumusețea, cu Liviu Cobaschi din Brașov, constructorul unei nave autopropulsate. Pe unii i-am revăzut în aceeași zi pe podiumul celor trei locuri, atît de rîvnite, ale învingătorilor. Apoi, pe toți ceilalți i-am întîlnit seara, în jurul focului de tabără. **Tîrziu, cînd și flăcările focului au obosit**, cu părere de rău, jocul a încetat. Dar numai pînă a doua zi!

ELENA MĂNESCU

Antrenamentul este o treabă foarte serioasă!

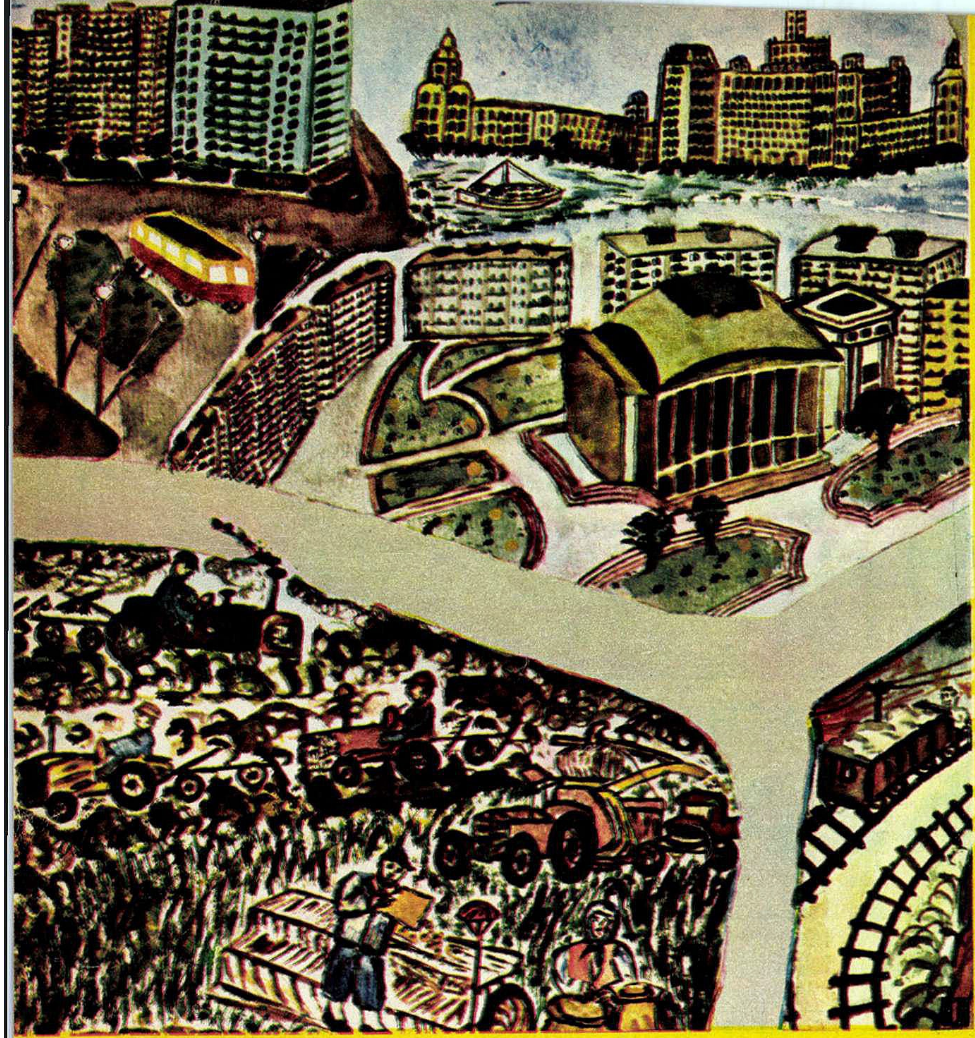

Galeriile de ARTĂ „Cutezătorii"

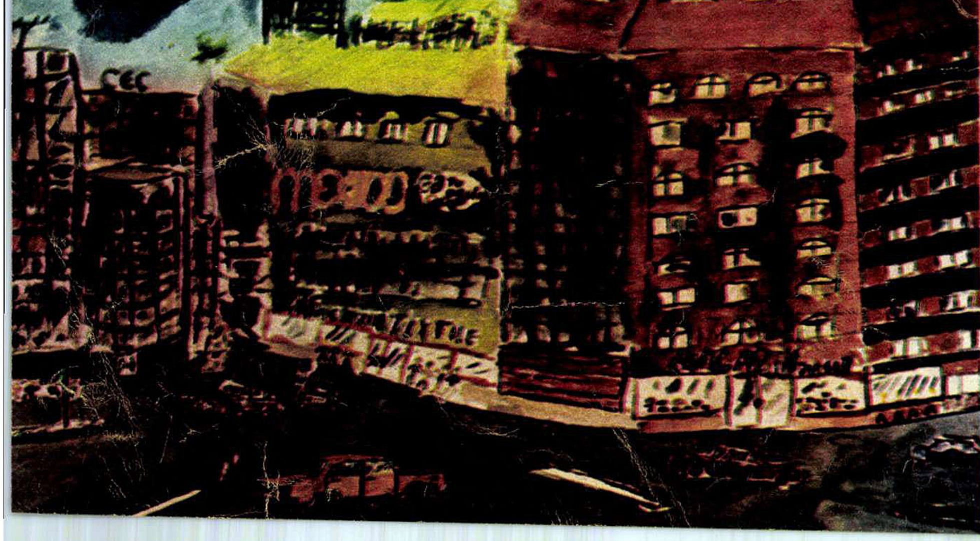

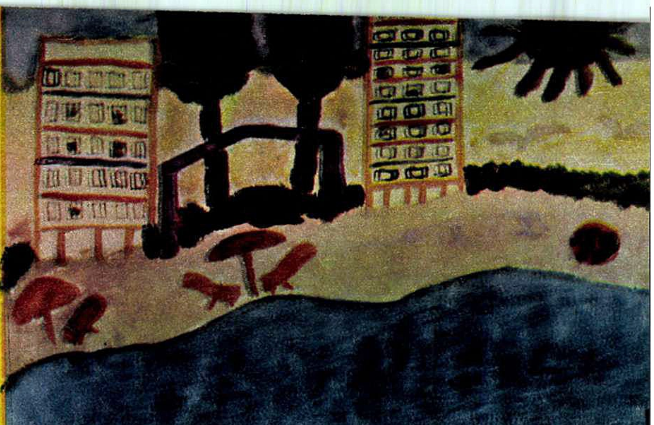

1 DOREL BUNOIU, cl. a V-a, București
2 CSUTAK ISTVAN, cl. a V-a — Petroșani
3 RODICA ABAGIU, cl. a V-a, București
4 GHEORGHE MITU, cl. a VIII-a, București
5 KAROLY MAGYAROSI, cl. a VIII-a C, Petroșan
6 GIGICA MERCIOIU, cl. a VI-a, Fetești, Ialomița

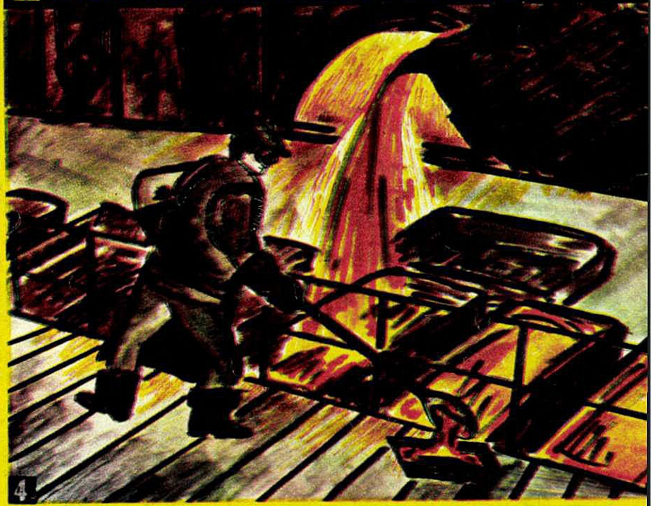

4

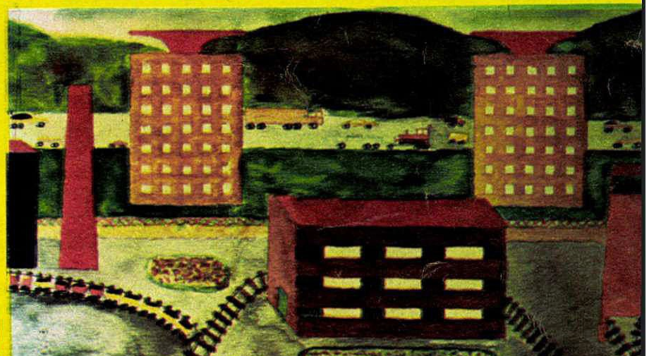

5

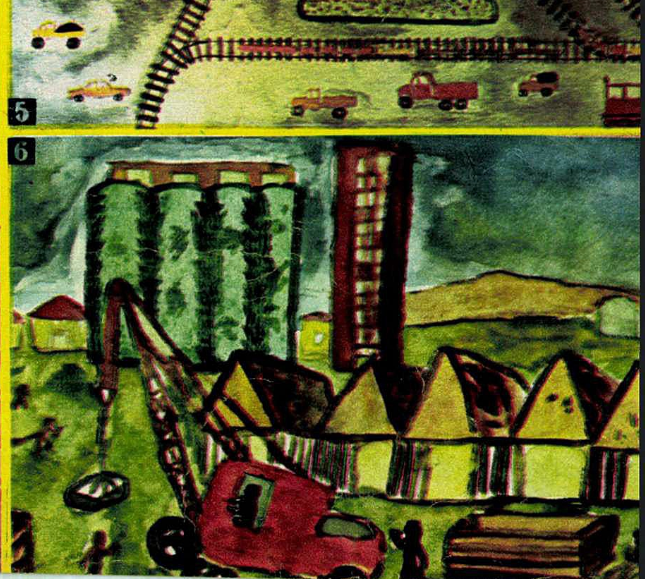

6

VICTORIE
în subteran

de CONSTANTIN DIACONU

Zilele trecute am primit la redacție o vedere pe care cîțiva pionieri aflați în excursie ne-au trimis-o de la Hidrocentrala de pe Argeș: «...E O PRIVELIȘTE EXTRAORDINARĂ — ne scriu ei. CONSTRUCȚIA E ATÎT DE IMPUNĂTOARE, ÎNCÎT, PRIVIND-O, NE-AM SIMȚIT PARCĂ MAI PUTERNICI. ȘI CU TOATE CĂ NU-I CUNOAȘTEM PE OAMENII CARE AU ÎNĂLȚAT-O, NE GÎNDIM CU RESPECT ȘI ADMIRAȚIE LA EI...»

Rîndurile acestea, dar mai ales ultimele cuvinte despre respectul și admirația acestor copii față de niște oameni pe care nu i-au văzut și nu i-au cunoscut niciodată personal, dar îi văd și-i cunosc atît de bine prin opera lor, m-au impresionat și mi-au reînviat în memorie o întîmplare. O întîmplare mai veche, petrecută pe acele meleaguri cu ani în urmă, pe cînd pe kilometri întregi împrejurul actualei hidrocentrale se întindea uriașul ei șantier.

Era, dacă-mi amintesc bine, în vara anului 1963. Pe șantier lucra un prieten de-al meu, un tînăr inginer, care mă invitase să-i fac o vizită cu prima ocazie, asigurîndu-mă că n-o să mă plictisesc. Mi-am rezervat 10 zile din concediu și m-am dus. Am urcat într-unul din cele mai depărtate puncte ale șantierului, aflat la vreo 25 de kilometri pe valea unuia dintre cele șapte rîuri. Acolo, cîteva sute de oameni sfredeleau munții, lucrau la niște uriașe subterane prin care, după ce aveau să fie gata, urma să abată apa rîului spre marele lac.

Nu mi-am găsit prietenul, plecase peste noapte într-o delegație, trebuia să recepționeze niște utilaje de la nu știu ce uzină și-mi lăsase vorbă că sosește peste trei zile. Colegii lui m-au primit cu toată atenția, iar eu mă simțeam bine. Și, mai ales, nu mă plictiseam. Tot timpul mă învîrteam pe la gura puțului adînc de peste 100 de metri, coboram cu liftul și de-acolo o luam de-a lungul galeriei săpată pe sub munte și mă apropiam de capătul ei, unde minerii perforau stînca. Îmi plăcea să-i văd în hainele lor de cauciuc (din pereții galeriei picura apa), cu căștile pe cap, cum mînuiesc, voinicește, perforatoarele puternice. Din cînd în cînd minerii își încetau lucrul, se retrăgeau cu toții spre gura puțului și așteptau, fumînd și discutînd. După un timp o voce răsuna de-a lungul galeriei: «Puuușcăăă!»... Apoi o bubuitură asurzitoare făcea să tremure pămîntul sub picioare. Artificierii îi ajutau pe mineri să străpungă mai repede muntele.

A treia zi, după masa de prînz, mă aflam, ca de obicei, la gura puțului, îmi puneam casca pe cap și intenționam să cobor din nou în subteran. Tocmai avusese loc o nouă pușcătură, o auzisem și-mi părea rău că nu fusesem acolo, cînd, deodată, au prins să zbîrnîie soneriile de alarmă și să clipească repede becurile roșii. Acolo jos, în măruntaiele pămîntului, se întîmplase ceva. Constructorii din împrejurimi s-au repezit spre gura puțului. Cineva a ridicat receptorul telefonului de legătură cu subteranul și a început să strige în el. Dar nu-i răspundea nimeni. Liftul se afla jos, în galerie, și nu putea fi chemat sus. Era posibil ca cei de jos tocmai să se urce în el și dacă s-ar fi apăsat pe buton, liftul i-ar fi strivit.

Erau clipe grele, de așteptare încordată, de îngrijorare. În galerie se aflau 12 mineri și 2 artificieri. Oare ce se petrecuse cu ei? Aveau nevoie de ajutor? Dacă da, atunci nu trebuia pierdută nici o clipă. Deodată însă se auzi soneria care da semnalul de urcare. Becul galben clipea des-des, de parcă ar fi fost cuprins de friguri. Liftierul apăsă pe buton. Apoi, după numai un minut, liftul și-a făcut apariția. Ușile s-au deschis și minerii au început să coboare din el. Erau toți cei 14 oameni, dar aveau frunțile încrețite și fețele întunecate.

— Inundație! Pușcătura a dat drumul la o vînă sau la o pungă de apă...

— A atins un metru și crește mereu...

Cei din jur au răsuflat, totuși, ușurați!

— Bine că nu vi s-a întîmplat nimic vouă.

— Da' pompele nu trag?

— Trag, cum să nu. Dar ce să facă pompele în fața unui rîu?

În clipa aceea cineva aproape că a țipat:

— Dacă urcă apa pînă la ele, scurtcircuitează electromotoarele. Trebuie întrerupt curentul.

Nu știu prea bine de ce, dar curentul nu putea fi întrerupt de la gura puțului. Ar fi fost nevoie, mi se pare, de un electrician special echipat, care să se urce pe stîlpul alăturat și să taie firele. Și asta ar fi durat prea mult... În subteran însă, în camera pompelor — o nișă adînc săpată în perete — se afla un tablou de comandă. De-acolo trebuia întrerupt curentul, de-acolo puteau fi oprite puternicele electromotoare ale pompelor pe care atingerea apei le-ar fi făcut scrum.

— Ne trebuie două perechi de mănuși de cauciuc. Dați fuga la magazie! Și acu, cine merge cu mine?

Vorbise unul dintre mineri. Era un munte de om care atunci cînd intra în lift trebuia să-și plece capul. Un miner mărunțel, care părea și mai mic pe lîngă uriașul său tovarăș, se apropie de el, repede. Peste cîteva clipe au sosit și mănușile.

— Fiți atenți! — se auzi o voce îngrijorată. Dacă apa a crescut prea mult, să vă întoarceți, că-i pericol de electrocutare. Sau se poate să vă prindă acolo și să nu mai aveți pe unde ieși...

Cei doi nu vorbeau. Își trăgeau mănușile, tăcuți. Dar nu erau încruntați. Păreau doi oameni de treabă care se duc să rezolve un lucru oarecare...

Exact după 16 minute de la pornirea liftului, a răsunat semnalul de urcare. Un oftat general de ușurare s-a auzit.

— Or fi făcut ceva, sau?...

Au ieșit din lift, amîndoi. De data asta erau încruntați și de sub hainele de cauciuc li se scurgea apa tulbure. Au trîntit ușile și-au pășit în mijlocul celorlalți.

— Gata! — a-nceput mărunțelul. Mai era cam de-o palmă pînă s-ajungă la ele. Dacă mai întîrziam circa cinci minute, ar fi ars ca niște țigări.

A fost greu. Atunci n-am putut să-mi dau seama cît. Am aflat mai tîrziu că mult. Chiar foarte mult. În galerie au constatat că apa urcase, le ajungea aproape la gît, și că mai avea doar cîțiva centimetri pînă să atingă electromotoarele. Și, cu toate că nu știau cu ce viteză creștea nivelul ei, au străbătut totuși 80 de metri de-a lungul galeriei, pînă la camera pompelor...

În seara aceea a sosit și prietenul meu. Cum a sărit din cabina camionului, s-a grăbit să mă întrebe:

— Ei, spune, te plictisești?

Nu aflase încă de inundație. Eu știam însă și-n jur erau oameni și de aceea am clătinat numai capul, în semn că nu.

A doua zi au fost aduse din altă parte a șantierului două pompe de mare capacitate. În noaptea aceea minerii le-au instalat, apoi au rămas să se uite cum aruncă, în albia rîului, apa tulbure din galerie. Peste 24 de ore punga de apă care inundase galeria fusese zvîrlită afară și minerii își reîncepeau lucrul.

Între timp, la stația locală, un dulgher tînăr, care intenționa să ajungă ziarist, difuza la fiecare buletin informativ amănunte despre mersul lucrărilor de secare a galeriei. Într-un tîrziu, am ascultat și o relatare despre cei doi mineri care au salvat pompele. Țin minte că titlul era acesta: «Fapta eroică a doi comuniști».

Cuvintele «...CU TOATE CĂ NU-I CUNOAȘTEM... NE GÎNDIM CU RESPECT ȘI ADMIRAȚIE LA EI», scrise de către niște copii pe o vedere, m-a făcut să-mi reamintesc întîmplarea aceasta petrecută cu ani în urmă. Într-adevăr, asemenea oameni merită tot respectul și toată admirația noastră, fie că-i cunoaștem sau nu.

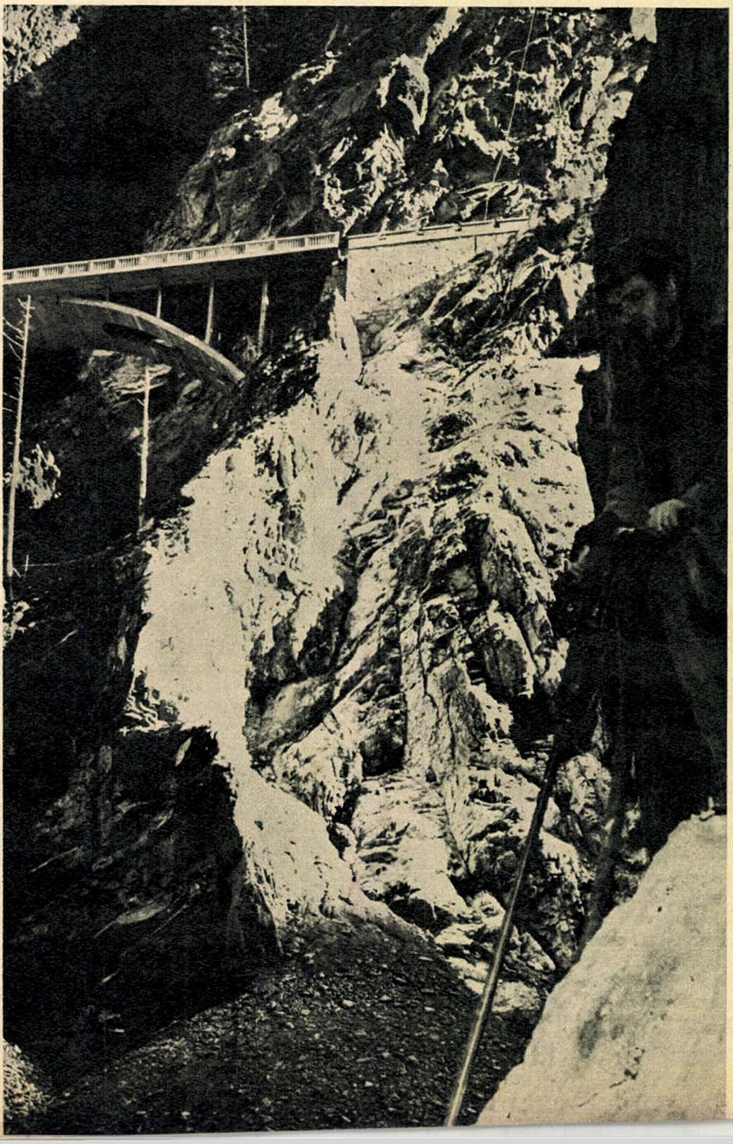

FLUXUL MARILOR CREAȚII - ANUL XXV

Cutezătorii de la PORȚILE LUMINII

Reportaj de
EUGEN HADAI
Foto: GH. VINȚILĂ

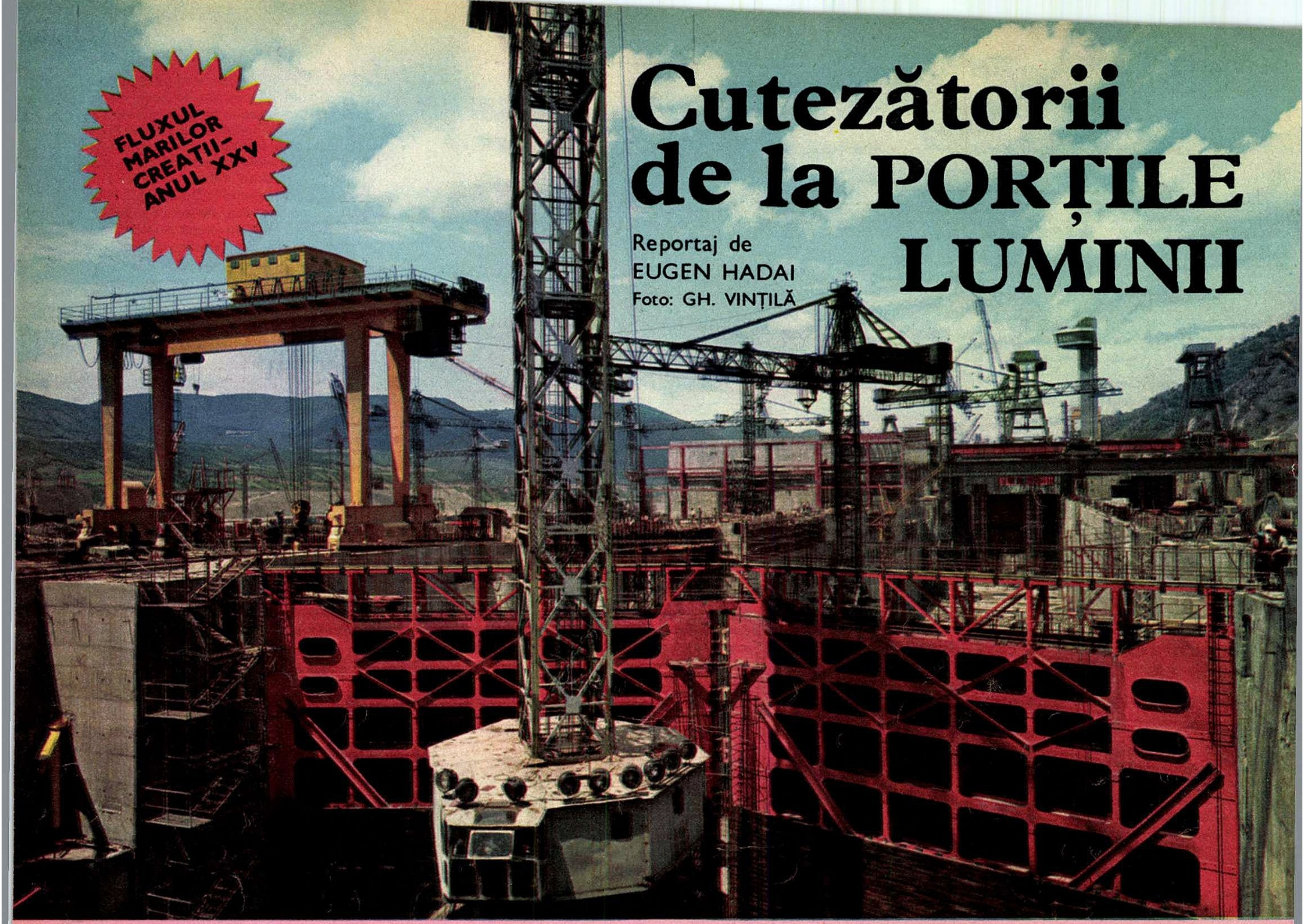

O MUNCĂ TITANICĂ

În toamna anului 1964 cupele excavatoarelor smulgeau primii metri cubi de țărînă la șantierul hidrocentralei de la Porțile de Fier. S-au rupt 1750 de file din calendar de cînd, zi și noapte, vara — iarna, înfruntînd natura — tăria stîncii sau curenții vijelioși ai bătrînului Danubiu, arșița dogoritoare, ploile sau gerul cumplit—cutezătorii de la Porțile de Fiér durează din oțel, beton și pricepere, marea cetate a luminii. O muncă titanică, în cursul căreia s-au mișcat din loc milioane de metri cubi de aluviuni, pămînt și stîncă, s-a smuls albiei prin ridicarea batardoului o suprafață de două sute de mii metri pătrați pentru a crea incinta de lucru din prima fază a construcției, s-au turnat la principalele obiective peste un milion trei sute de mii metri cubi de beton... Și azi, construcțiile se profilează, prind contururi tot mai precise. Mai sus de zona inundabilă, Orșova Nouă, ridicată din temelii, și-a primit locatarii; pe noua cale ferată Turnu Severin — Toplet, unde s-au construit paisprezece kilometri ziduri de sprijin, două sute de poduri, viaducte și tunele, trenurile circulă încă din primăvara anului trecut; porturile în aval și amonte se pregătesc să găzduiască convoaiele de nave; ecluza a intrat în probe tehnologice și, o dată cu închiderea Dunării, printre zidurile uriașului culoar, în zilele Congresului

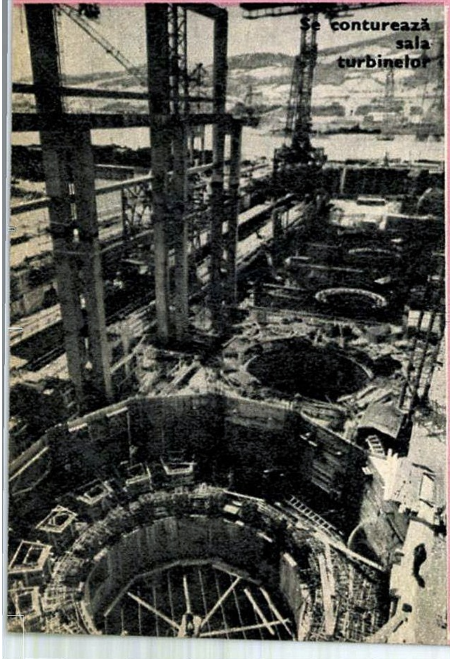

Se conturează sala turbinelor

Peisaj cu viaducte

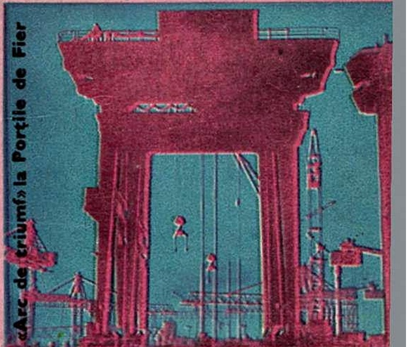

«Arc de triumf» la Porțile de Fier

Scrutînd marile dimensiuni

al X-lea al Partidului vor trece primele nave.

LA MODUL SIMPLU, FIRESC, COTIDIAN

Privit de la distanță, șantierul pare un imens furnicar în care totul se află într-o necontenită mișcare: camioanele de mare tonaj descarcă fără odihnă betonul în bene, brațele macaralelor le ridică și le transportă cu precizie la cofraje, iar din dantelăria de fier și oțel a construcției licăresc de peste tot electrozii de sudură. Ceea ce ți se înfățișează este o adevărată simfonie a muncii creatoare.

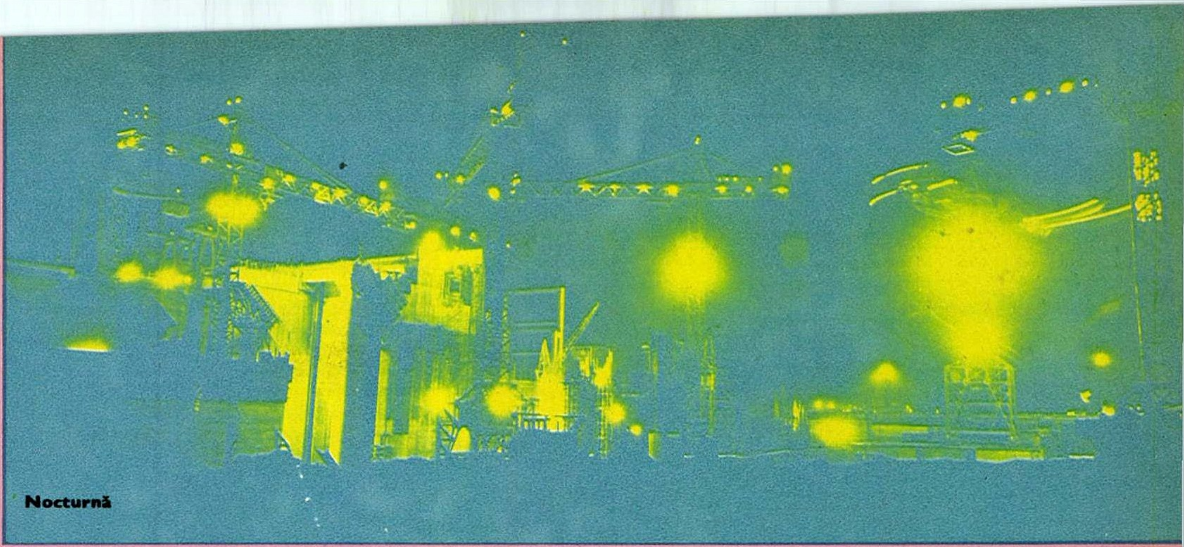

Nocturnă

Stăteam de vorbă cu cei care pun în mișcare acest carusel de mașini și mecanisme, cu maiștri, cu muncitori, cu fierari-betoniști, macaragii, sudori, șoferi, electricieni și încercam să pătrund resorturile intime care-i însuflețesc. Cel care dă forță, inspiră acest colectiv, este partidul comuniștilor, ideile sale generoase, menite să ridice România socialistă în rîndurile celor mai avansate țări din lume. Țelurile partidului, planurile sale cutezătoare descătușează aici, ca și în toată țara, energii de nebănuit, în stare să înfrîngă orice greutăți. La modul simplu, firesc, cotidian.

ecvență de la Porțile de Fier

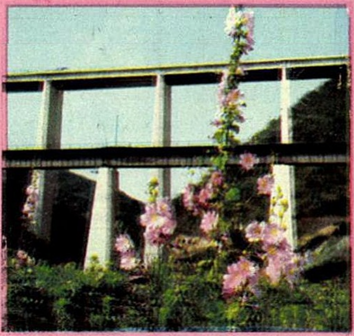

Îl întrebam pe tovarășul Petre Mike, secretarul comitetului coordonator U.T.C. al șantierului asupra unor fapte deosebite, sau momente mai grele din viața colectivului.

— Vedeți dumneavoastră, gazetarii — care cum vin — ne întreabă mereu despre fapte ieșite din comun. Nouă ni se pare că tot ce este aici este normal, că lucrurile așa trebuie să se petreacă și nici n-ar putea fi altfel.

Și, într-adevăr, oamenii aceștia rezolvă cu succes probleme dificile din cele mai felurite domenii, de la transporturi la sudura la mari înălțimi, de la excavări la complicate operațiuni de montaj, stăpîniți de sentimentul îndeplinirii ireproșabile a datoriei.

Îmi amintesc de cuvintele maistrului Dumitru Bunicelea. Spunea el, că omul se poate simți bine atîta timp cît face față lucrării încredințate, cît timp o vede realizîndu-se. Sentimentul acesta le-a dat forță și atunci cînd, lucrînd la lăcașul turbinelor V—VI, într-o noapte i-a surprins o ploaie torențială. Aveau totul pregătit pentru turnarea betoanelor cînd apele au năvălit în incintă. Era necesară o intervenție hotărîtă, fiind periclitată nu numai lucrarea, dar și viața oamenilor. Nivelul apei creștea vertiginos și dacă cineva ar fi fost surprins în galerii, îl pîndea pericolul de înec. Avertizați la vreme, oamenii au părăsit incinta și s-a acționat rapid pentru aducerea și punerea în funcțiune a pompelor. Ploua în continuare de parcă turna cu găleata, dar apele au fost evacuate, iar schimburile următoare au continuat nestingherite turnarea betonului. Comunistului Bunicelea i se pare că așa a fost normal, că lucrurile nu puteau să fie altfel.

Electricianul Emeric Szakács și-a început ucenicia la Bicaz, desăvîrșindu-se ca maistru la hidrocentrala de pe Argeș. A sosit la Porțile de Fier în preajma deschiderii lucrărilor de la ecluze.

— De curînd s-au împlinit trei ani de la începerea acestei lucrări, îmi spunea el. Eu și cei cinci oameni ai mei am

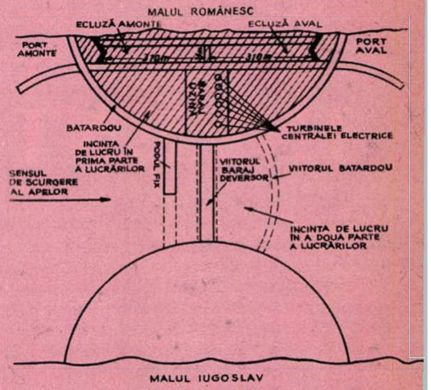

avut în grijă macaralele pompele, aparatele de sudură, vibratoarele de beton și alte mașini. Stația de transformare era departe, iar energia trebuia adusă la fiecare loc de muncă. Se lucra zi și noapte. Utilajele nu trebuiau să se oprească nici o clipă. Știam că dacă se manifestă vreo defecțiune la noi, se opresc din muncă sute de oameni. De aceea, pe cît posibil, am prevăzut totul, iar energia electrică n-a lipsit de nicăieri.

Nici el nu-și închipuie că s-ar fi putut altfel.

SATISFACȚIA MESERIEI

Pe șantier au venit mulți tineri lipsiți de calificare. Unii veneau anume să

(Continuare în pag. 12)

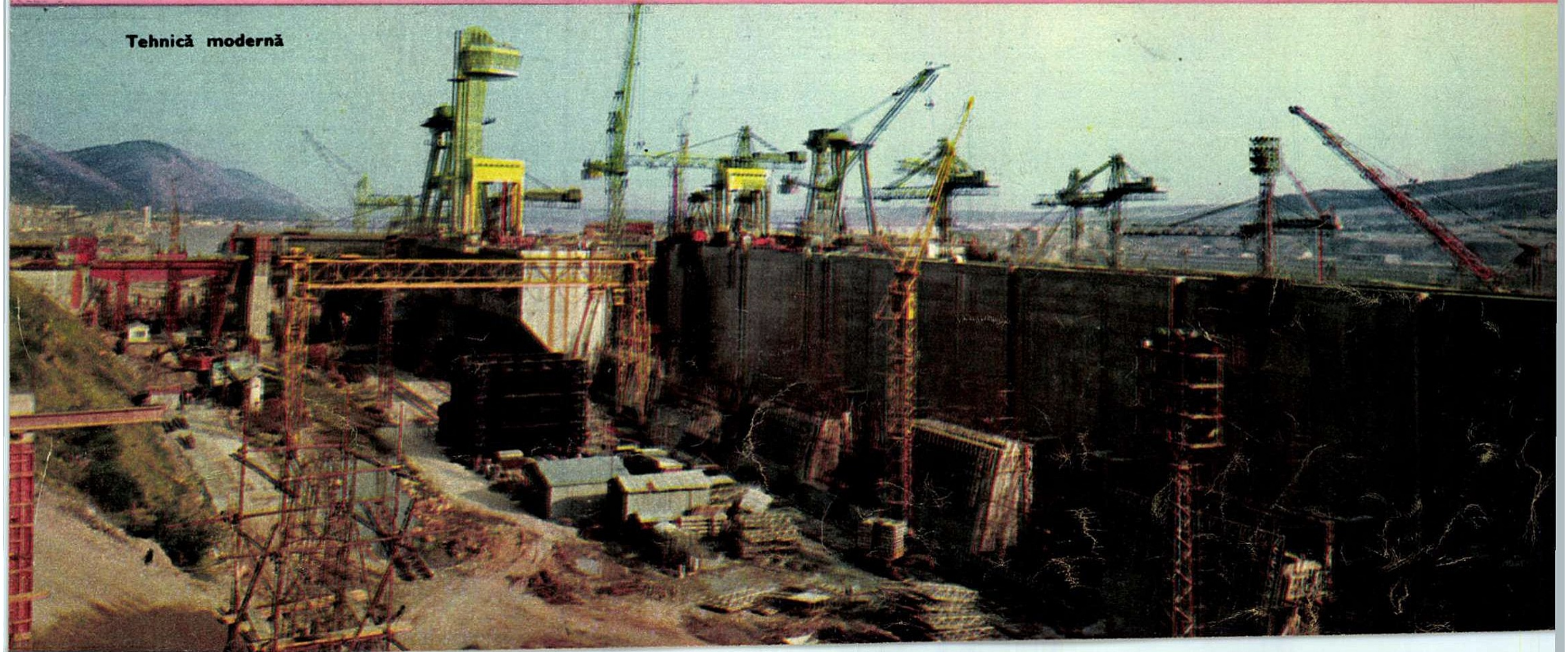

Tehnică modernă

Pentru un om de știință, programul zilei este o ecuație dificilă...

La întrebarea mai multor cititori

Cum poți să devii INVENTATOR?

dr. ing. DAN TEODORESCU, răspunde:

Există un loc în țara noastră unde poți afla, condensată într-un volum relativ restrîns, o sinteză cuprinzătoare a ceea ce a produs mai valoros gîndirea creatoare românească pe tărîmul științei și tehnicii. Locul acesta este Oficiul de stat pentru invenții. Răspunzînd solicitării noastre, unul dintre specialiștii acestei instituții ne pune la dispoziție 26 de brevete de invenții, începînd cu cel al unei «mașini de echilibrare dinamică cu cadru electric» înregistrat în anul 1959 și terminînd cu brevetul unui «convertizor amplificator cu autosaturație» de a cărui dată de publicare ne despart numai cîteva luni. Amabil, interlocutorul nostru adaugă: «Încă șapte invenții, depuse recent, își așteaptă rîndul la omologare.»

Ce reprezintă aceste brevete, pe frontispiciul cărora figurează denumirile misterioase a tot felul de aparate și mașini electrice?

S-ar putea crede că ne referim la activitatea unui centru de cercetări, a unui institut. Dar nu. Acest volum impresionant de invenții este rezultatul activității unui singur om. Un om încă tînăr, care abia a împlinit 40 de ani. Este vorba de inginerul principal al uzinelor «Electromotor» din Timișoara, conferențiar la Institutul politehnic din localitate — *Dan Teodorescu.* **Alături de invențiile pe care le-am enumerat, dr. ing. Dan Teodorescu este autorul a zeci de studii, publicate nu numai în țara noastră, ci și în prestigioase reviste de specialitate din Franța, Anglia, Austria, R.F. a Germaniei etc. Cît privește invențiile sale, ele sînt folosite atît în întreprinderile industriale de la noi cît și în fabrici din alte țări, ale Europei, Americii și Asiei.**

O convorbire cu inventatorul Dan Teodorescu are numeroase asemănări cu investigarea unei gîndiri cibernetice. Aceasta în privința preciziei, promtitudinii, a memoriei. Ca personalitate avem însă de-a face cu o prezență apropiată, plină de căldură.

Discuția noastră nu se oprește prea mult asupra amănuntelor tehnice și a valorii celor 33 de invenții pe care le semnează. Autorul evită să pomenească despre numeroasele distincții și despre interesul internațional care au răsplătit munca sa și preferă să răspundă unei întrebări care investighează mecanismul subtil al creației intelectuale.

— Cum poți să devii inventator? îl chestionăm.

— Cînd eram elev de liceu făceam ca atîți alți colegi, experiențe de fizică, mai ales de electricitate. Ideea mea era să înlocuiesc lămpile de radio cu niște «capsule» care să amplifice semnalele pe care le primesc. Am făcut zeci de experiențe în acest sens — cu alcool, cu parafină, cu alte materiale. Dar inventator n-am devenit. Au trecut ani și cei care au descoperit tranzistoarele m-au făcut să înțeleg că nimic nu se poate inventa pînă nu există acumulată o cantitate suficientă de cunoștințe. Aceasta este valabil atît pentru lumea științifică în ansamblul ei, cît și pentru fiecare om care dorește să se dedice științei. Referindu-mă la activitatea mea, aș aminti că una dintre lucrările realizate în această direcție se bazează pe elementul amplicon.

— Este vorba de invenția care a primit medalia de aur la Salonul internațional de la Viena?

— Da, dar nu mă refeream la aceasta. Voiam să subliniez faptul că invenția a fost posibilă pentru că elementul acesta, ampliconul, are calitatea de a fi propriul său amplificator. Ei bine, cred că orice invenție se naște atunci cînd cunoștințele acumulate sînt suficiente pentru a deveni propriul lor amplificator sau, cu alte cuvinte, pentru a realiza un salt calitativ.

L-am observat pe dr. ing. Dan Teodorescu în timp ce lucra. Studiază matematica 3—4 ore pe zi, cercetează cu asiduitate toate lucrările și studiile care apar în specialitatea sa, scrie zilnic un număr de pagini, face experiențe în laborator, construiește cu propriile lui mîini aparate și dispozitive. A consacrat pînă acum două volume sistemelor semiautomate, alte studii ale sale se ocupă de diferitele tipuri de motoare, de sistemele electronice. Continua autodepășire nu e lipsită de dificultăți, pretinde efort și dăruire.

— Așadar, cum poți să devii inventator?

— Ați văzut doar, nimic mai simplu. Totul e să dorești cu toată ființa ta acest lucru și să urmărești cu perseverență țelul propus.

Cuvinte simple, mult prea simple, pe care le-am mai auzit. De astă dată însă fiecare dintre ele valorează greutatea în aur a unei distincții internaționale.

H. LEREA

Acum un an presa relata despre succesul inventatorilor români la Salonul internațional al inventatorilor de la Viena. În fotografie: Cancelarul Austriei felicitînd delegația noastră.

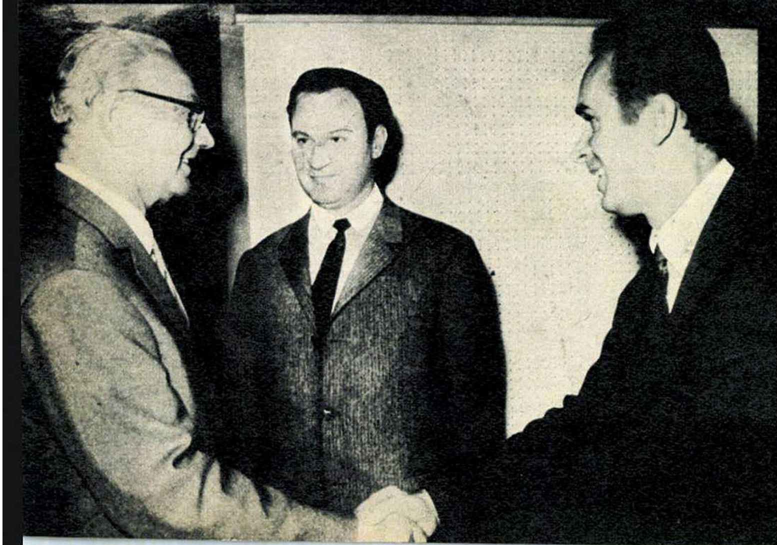

Unul dintre primii născuți ai inventatorului: mașina electronică de echilibrat cu dublă compensare.

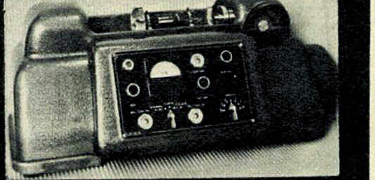

Unul dintre roadele anului 1969: înregistratorul automat fără contacte mobile.

PETŐFI SÁNDOR S-A NĂSCUT ÎN ANUL 1823 ÎN ORĂȘELUL KISKÖRÖS, ÎNTR-O FAMILIE DE OAMENI MODEȘTI. FIRE NELINIȘTITĂ, EL ÎNCEPE, ÎNCĂ DIN ADOLESCENȚĂ, A HOINĂRI PRIN SATELE ȘI ORAȘELE UNGARIEI, AVÎND ASTFEL PRILEJUL SĂ CUNOASCĂ VIAȚA GREA A POPORULUI SĂU, JUGUL NEMILOS AL GROFILOR ASUPRITORI. ÎN POEZIILE SALE EL VA ZUGRĂVI SUFERINȚELE CELOR MULȚI, SETEA LOR DE DREPTATE ȘI LIBERTATE.

ÎN ANUL 1844 ÎI APARE PRIMUL VOLUM DE POEZII PRIMIT DE UNII SCRIITORI AI TIMPULUI CU REZERVĂ, VERSURILE SALE FIIND SOCOTITE «PREA ÎNDRĂZNEȚE».

ÎN ANUL 1846 SE CĂSĂTOREȘTE CU O FATĂ DIN ARDEDUL SĂTMARULUI, CU CARE SE VA STABILI LA PESTA.

ÎN 1847 I SE TIPĂREȘTE UN VOLUM CUPRINZÎND TOATE POEZIILE SALE APĂRUTE PÎNĂ LA ACEA DATĂ.

ANUL REVOLUȚIONAR 1848 ÎL PRINDE ÎN VÎLTOAREA SA ȘI PETŐFI SE DEDICĂ LUPTEI CU O NEISTOVITĂ PASIUNE. CELE MAI FRUMOASE DIN POEZIILE LUI PETŐFI SÎNT IZVORÎTE DIN CREZUL SĂU ARZĂTOR ÎN VICTORIA POPORULUI, ÎN DREPTATEA CAUZEI SALE.

ÎN 1849 ÎL GĂSIM ÎNROLAT ÎNTRE OSTAȘII REVOLUȚIONARI AI GENERALULUI BEM, LUPTÎND LA ALBEȘTI, LÎNGĂ SIGHIȘOARA. PETŐFI SÁNDOR A MURIT EROIC PE CÎMPUL DE BĂTĂLIE. POEZIA SA A RĂMAS ÎNSĂ VIE, MEREU ARDENTĂ, PROTESTUL ÎMPOTRIVA MONARHIEI ȘI A REGIMULUI IOBĂGIST, PERSPECTIVA ELIBERĂRII POPORULUI ALCĂTUIND SUBSTANȚA NOBILĂ A CREAȚIEI SALE.

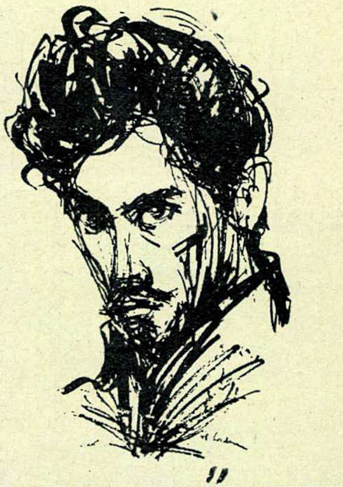

PETŐFI

1823-1849

Desigur, există o sută de chipuri în care ți-l poți închipui pe Petőfi. De cîte ori încerc să chem în memorie această flacără pură care a împrumutat timp de 26 de ani înfățișarea omului, pentru a-l apropia pe acesta de puritatea focului, îl văd în cîteva frînturi de imagini ce mi-au ieșit înainte de-a lungul anilor. Cea dintîi a avut loc sub coroana arborelui rămuros din Coltău, sub care îmi părea că zăresc silueta poetului, cu viitoarea sa soție, Julia, în brațe cu buchetul niciodată vestejit de versuri de dragoste.

Cea de-a doua înfățișare se leagă de primitiva tiparniță păstrată în Muzeul poetului, lîngă care mi-l închipuiam veghind matricea de plumb aproape topit sub dogoarea chemărilor incendiare la lupta pentru libertate.

În altă ipostază îl văd pe poetul înrolat în oastea lui Bem, strîngînd mîna peregrinului Bălcescu, surghiunitul care traversa anume Ardealul, ca să încerce măcar în ultimul ceas, în 1849, să sudeze întru același țel nobil elanurile revoluționare a două

poezie de **PETŐFI SÁNDOR**
în tălmăcirea lui **ȘT.O. IOSIF**

MUGUR,
MUGUR,
MUGUREL...

În orașul ăsta am deschis eu ochii;
alutare, locuri mîndre, scumpe mie!
oina doicei mele din copilărie
ună-n tot orașul: doica-mi cîntă mie?
lasul ei e-acesta? ori poate mă-nșel:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

A plecat, odată, un copil voios,
zi, bătrîn, se-ntoarce tot pe-aceeași cale...
ei, de-atunci ce mult e... griji, necazuri, boale,
ucurii puține, și atîta jale!
Cum mai trece vremea...» trist îngînă el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

are unde sînteți, tovarăși de joc?
-aș vedea pe unul barem dintre voi!
ă mai stăm de vorbă, veseli amîndoi,
ă ne reîntoarcem anii înapoi,
nii cei de basme, să cînt iar cu el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

ără de hodină, pasere pribeagă
are-și cată cuibul cald de-odinioară
înd se-ntoarce iară mîndra primăvară,
îndul meu colindă, pretutindeni zboară,
i mă mir eu singur cîte-mi spune el:
«Mugur, mugur, mugurel!...»

unt copil acuma, iarăși sunt copil!
e-o nuia încalec... lumea e a mea!
are și nechează murgul meu-nuia
erg la jgheab, de vale, și îi dau să bea...
ii, murguț, în lume, zboară rîndunel...
«Mugur, mugur, mugurel!...»

lătinat răsună clopotul din turn,
alul, călărețul cad de oboseală...
-n amurg... acasă doica mă ia-n poală..
țipesc, și visuri mîndre mă înșală
oica mă alintă, cîntă-ncetinel:
«Mugur, mugur, mugurel!...

popoare. Așa îi văd pe cei doi, în ciuda deosebirilor de grai, ca două flăcări gemene, aceeași scurtă, foarte scurtă existență terestră; aceeași neînduplecare și neînclinare a șirei spinării; același nobil demon interior, al neodihnei; aceeași dăruire cauzei înalte a poporului; aceeași contopire absolută între om și operă; în fine, la diverse meridiane, același loc necunoscut al mortii, acelasi mormînt simbolic: Bălcescu odihnind undeva, într-o groapă comună a săracilor din Palermo; Petőfi, cruțat de coșmarul agoniei tihnite, bătrînești, în propriul culcuș, mort acum o sută douăzeci de ani, în toiul luptelor disperate de la Albești: dispărut fără urmă. călăret si cal, intrat

în acea flacără

POVESTIRE DE
STEFAN
ZAIDES

Un băiat cu numele Vasilică

În șanțul îngust, pierdut în imensitatea de piatră rămăseseră numai ei trei: caporalul Alexa, soldatul Cotruț și Vasilică Lungu, băiatul acela slăbuț și ciufulit, aciuat sub pulpana regimentului, cu care venise pînă aici tocmai de la Cluj. Alexa, un om mărunt și îndesat, cu vorba domoală și prescurtată de maramureșan, cu mustața prea sură pentru cei patru zeci de ani ai săi, trebăluia tot timpul lîngă mitralieră, în vreme ce Cotruț, înalt, costeliv, mustăcios și el, sta pe pămîntul cald, cu spatele proptit de peretele tranșeii, răsucind îndelung o țigară. Cînd sfîrși de meșteșugit țigara, o aprinse, trase adînc din ea, apoi îl pofti din ochi pe Alexa. Dar sergentul înălță din umeri disprețuitor și-și întoarse fața în cealaltă parte, către dunga zării spre care căta mereu de două zile. Dintr-acolo trebuia să sosească ajutoare.

Cotruț mai trase o dată cu sete din țigară, apoi îl făcu atent pe sergent:

— E ultima, don' sergent. Ultima țigară, auzi?!

Alexa se răsuci încet către ostaș:

— Ultima? Ei, și? Dar că-i ultima bandă de mitralieră, știi?

Cotruț se lăsă în lungul șanțului, nepăsător parcă. Se-ntoarse cu fața la perete, tot foindu-se și cătînd o poziție cît mai comodă. Și numai cînd găsi el că și-a ales un loc bun de odihnă zise:

— Parcă noi nu sîntem ultimii... Și ațipi.

Vasilică Lungu veni din ungherul lui, unde-și făcuse un soi de umbrar dintr-un capac de cutie de muniții și se așeză lîngă sergent. O vreme, stătură amîndoi așa, privind țintă, de-a lungul defileului, către liniile inamice. Dintr-acolo adia, peste grohotișul pîrjolit de arșiță, un vînt uscat, fierbinte.

— Bade Alexa...

— Hăi?!

— Noi sîntem... ultimii?

— Ultimii, dragule.

— Ultimii din... ce?

— Din batalion.

— Batalionul e mai mare ca regimentul?

— Nu! Comandantul nostru a fost un maiur, iar la regiment avem un colonel. Adică *aveam* pînă mai ieri, cînd se duse și el după maiurul nostru...

— Acu'se cheamă că maiurul nostru ești dumneata?!

— Aha... Și dacă m-oi duce și eu, o fi Cotruț, iar de-o pieri și el, ăi fi tu, mă Vasii, mă...

Alexa așa îi zicea — Vasii, ca pe la el, prin Maramureș, pe valea Vișeului cel limpede și vijelios.

— ...Da' poate că ne vin ajutoare, mă Vasii, și-om scăpa.

De undeva, din față, țîșni o rafală de mitralieră și gloanțele țiuiră lung și netiresc, prăvălindu-și ecourile prin defileu și sfîșiind cu gheare nestiute pînza de liniște și dogoare. Vasilică se feri sub streașina șanțului, dar sergentul nu se mișcă. Spuse numai, punîndu-și mîna lui mare și grea pe creștetul băiatului:

— Stai binișor, că nu-i nimic. Trag și ei ca să știm noi că mai trăiesc, cîți or mai trăi și la ei. Deși toată noaptea s-au tot foit.Teamă mi-i că le-au sosit ajutoare.

După prima ratală țîșni a doua,apoi a treia, pînă ce o ploaie nevăzută de gloanțe începu să secere iarba uscată, la o palmă de buza șanțului.

— Hai, Cotruț! strigă atunci sergentul. Sări, c-or început blestemații...

Cotruț — ca și cum pînă atunci n-ar fi dormit — se tîrî în tăcere la celălalt capăt al șanțului, lîngă pușca-mitralieră.

Alexa îl privi lung cum dispare după cotul șanțului, apoi îi șopti lui Vasilică:

— Du-te și spune-i să nu tragă decît foc cu foc, și numai cînd o fi sigur de izbîndă!

Vasilică o zbughi prin șanț. Dar nu apucă să-i transmită ordinul lui Cotruț și pămîntul începu să clocotească. Trîmbe mari de grohotiș și iarbă izbucneau în aer și schije grele cădeau din înalt între pereții înguști ai tranșeii.

În acest timp, de sus, dinspre capătul celălalt, mai larg al defileului, șirurile verzi ale fasciștilor se tîrau, săreau grăbite în salturi lungi, apoi iar mușcau pămîntul, cu care se făceau tot una.

Cînd fură numai la o bătaie de pușcă, Cotruț ochi îndelung și trase, iar cel care alerga cîțiva pași înaintea șirului de hitleriști se opri o dată în loc, se răsuci ca o sfîrlează, bătu aerul cu brațele, se prăvăli și rămase la pămînt, nemișcat.

— Unul! număra Vasilică.

Din celălalt capăt, Alexa trăgea și el, arar, dar de fiecare dată secera un hitlerist.

Vasilică, urmărind pentru întîia dată lupta, căci acum nu mai era nevoie să

(continuare în pag. 13)

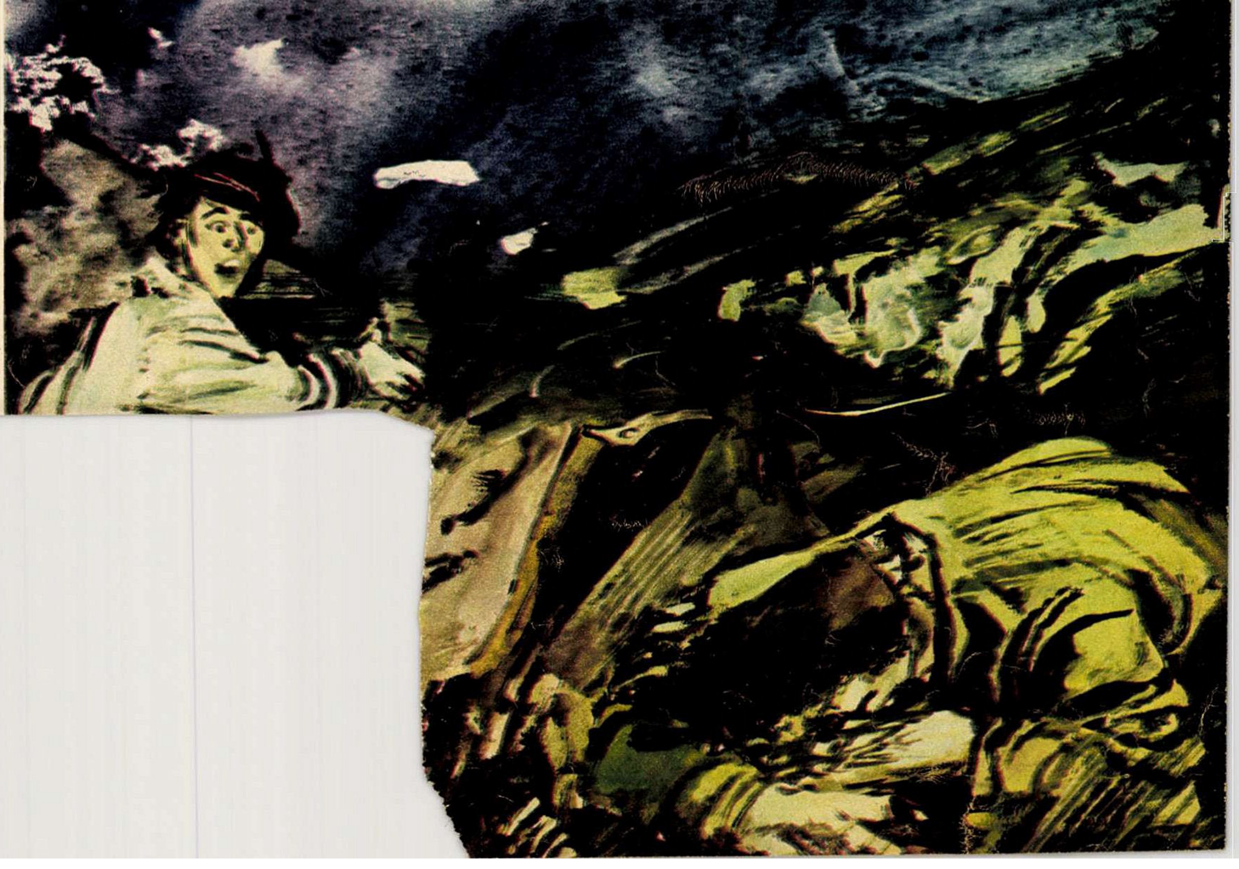

Cutezătorii de la PORȚILE LUMINII

(urmare din pag. 9)

găsească o meserie, alții să iasă din anonimat, sau pur și simplu din dorința ca mai tîrziu, trecînd pe Șoseaua soarelui (cum le place celor de aici să alinte complexul de lucrări), să poată spune: «În construcția asta imensă s-a materializat ceva și din munca mea». Venind aici, oamenii se transformă pe ei înșiși, se identifică cu aspirațiile întregului colectiv, vrînd să devină cît mai folositori. Aceasta presupune însă calificare. La început, cînd se lucra încă la excavații, mulți tineri munceau cu lopata, măcinînd, încălțați în cizme de cauciuc, noroiul ce trecea de glezne. Dintre ei s-a ridicat un număr mare de meseriași, care azi mînuiesc cu pricepere utilaje de cea mai înaltă tehnicitate.

A lucrat la ecluză și o fată, o tînără utecistă. Îi spune Alexandrina Ciorecan. Se calificase inițiai soră medicală, dar nu se simțea chemată de meseria asta. A luat drumul șantierelor, s-a recalificat și a ajuns ca aici să i se încredințeze o macara de 50 tone putere. Cînd te uiți la ea, e o mînă de fată; ea și-a găsit însă satisfacția într-o meserie care a făcut-o capabilă să stăpînească un colos. De altfel, majoritatea greutăților de zeci de tone implantate la ecluze au fost ridicate de ea, de macaraua ei mînuită cu măiestrie.

Frații Mateuță au cunoscut și ei primele satisfacții majore aici, la Porțile de Fier. Dumitru a venit pe șantier în 1966 cu un grup de tineri în majoritate absolvenți ai liceului din Tîrgu-Jiu. Și-a început activitatea ca muncitor necalificat, iar azi este unul dintre cei mai apreciați artificieri. Pe șantier a fost primit în rîndurile membrilor de partid. De la comunistul Ion Coste învățase să iubească construcțiile, să se apropie de partid, de țelurile lui.

Dumitru a fost urmat de fratele său. Pirpiriu, cum este, ziceai că Petre Mateuță se va aciua la vreun birou. S-a făcut însă fierar-betonist, iar anul trecut s-a înscris la Institutul politehnic din București. Acum, în vacanță, s-a reîntors pe șantier să pună umărul alături de tovarășii cu care muncise.

Soții Florea s-au născut în 1944, în anul eliberării patriei și au crescut o dată cu țara. Lucrează împreună în laboratorul șantierului III complex betoane, fiind socotiți printre oamenii de nădejde ai sectorului. Și acest lucru e lesne de înțeles. Betonul e ca un copil, are nevoie de o îngrijire și de o atenție specială, iarna trebuie încălzit, vara nu trebuie să depășească o anumită temperatură, apa trebuie să aibă o compoziție anumită... Toate acestea se determină în laborator în funcție de condițiile atmosferice, de temperatură, de calitățile cimentului. De precizia analizelor făcute de ei depinde în bună măsură trăinicia construcției. Fiind conștienți de aceasta, își îndeplinesc cu toată atenția obligațiile profesionale și, totodată, își continuă studiile, hotărîți să devină ingineri.

Sînt oameni și fapte. Se poate spune că o dată cu conturarea Cetății Luminii se modelează și caractere, se formează și oameni care își găsesc satisfacția în muncă pentru binele lor și al patriei.

ASALTUL HOTĂRÎTOR

Acum la Porțile de Fier, peste tot, se vorbește despre închiderea Dunării. Este marele eveniment care îi preocupă pe toți, asaltul decisiv, care va încătușa fluviul, îl va supune voinței omului, permițînd trecerea la construirea barajului deversor. Apele nu vor ceda ușor, dar întregul colectiv e pregătit să le înfrunte. Podul fix așteaptă camioanele, stabilopozii de beton, de cîte douăzeci de tone, care vor fi aruncați în Dunăre sînt gata să fie încărcați în basculante, totul este calculat, prevăzut în cele mai mici amănunte, ca în clipa hotărîtoare, în calea apelor să se năpustească, să se ridice un zid de nepătruns. Operațiunea de închidere concepută de specialiștii noștri a stîrnit prin originalitatea ei un mare interes în cercurile de specialitate din lume. Un fluviu cu o putere ca a Dunării n-a mai fost închis nicăieri în modul cum se va realiza la Porțile de Fier. Zăgăzuirea Dunării, pregătirea condițiilor pentru trecerea la partea a doua a lucrării, deschiderea navigației prin ecluze o dată cu inundarea unei părți a vechii incinte va fi omagiul pe care cutezătorii de la Porțile Luminii îl vor aduce Congresului a X-lea al Partidului Comunist Român.

DIN ISTORICUL ȘI DIN DATELE MAI IMPORTANTE ALE CONSTRUCȚIEI

7 SEPTEMBRIE 1964	— INAUGURAREA LUCRĂRILOR
16 OCTOMBRIE 1965	— MONTAREA PRIMEI CELULE A BATARDOULUI
8 MAI 1966	— ÎNCHIDEREA BATARDOULUI
7 IUNIE 1966	— ÎN INCINTĂ, DUNĂREA ȘI-A LĂSAT LIBERĂ ALBIA PE O SUPRAFAȚĂ DE 200 000 METRI PĂTRAȚI
15 IULIE 1966	— ÎNCEPEREA LUCRĂRILOR DE BETONARE LA ECLUZĂ
6 DECEMBRIE 1966	— A ÎNCEPUT SĂ PRODUCĂ COMPLEXUL DE PREPARARE A BETOANELOR
28 MARTIE 1967	— TURNAREA PRIMELOR BETOANE LA CENTRALA ELECTRICĂ
MAI 1968	— DAREA ÎN FOLOSINȚĂ CU 182 ZILE ÎNAINTE DE TERMEN A CĂII FERATE TURNU SEVERIN—TOPLEȚ
IULIE 1969	— VOLUMUL BETONULUI TURNAT LA PRINCIPALELE LUCRĂRI A DEPĂȘIT 1 300 000 M.C. SE PREGĂTEȘTE INUNDAREA UNEI PĂRȚI A VECHII INCINTE ȘI DAREA ÎN FOLOSINȚĂ A ECLUZEI.

- SISTEMUL HIDROENERGETIC ȘI DE NAVIGAȚIE PORȚILE DE FIER, CONSTRUIT PRIN EFORTURILE COMUNE ALE REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA ȘI REPUBLICII SOCIALISTE FEDERATIVE IUGOSLAVIA VA AVEA DOUĂ HIDROCENTRALE — UNA PE MALUL IUGOSLAV, ALTA PE MALUL ROMÂNESC. ELE VOR DISPUNE DE CÎTE 6 TURBINE A 178 MW FIECARE. PUTEREA INSTALATĂ A UNEI CENTRALE VA FI DE 1 000 000 kW, FURNIZÎND ANUAL 5 000 000 000 kWh ENERGIE ELECTRICĂ.
- ECLUZA, CU CELE DOUĂ SASURI — AVAL ȘI AMONTE — ARE LUNGIMEA DE 620 ȘI LĂȚIMEA DE 34 METRI.
- GREUTATEA UNEI PORȚI BUSCATE LA ECLUZĂ ESTE DE 1 000 TONE.
- BARAJUL CU 14 CÎMPURI DEVERSOARE VA AVEA O LUNGIME DE 441 m.
- COTA MAXIMĂ A CONSTRUCȚIEI: 72,5 m LA ECLUZĂ.
- PRIN CONSTRUIREA BARAJULUI, NIVELUL APELOR SE VA RIDICA CU 30 m, PERMIȚÎND CREȘTEREA DE 4 ORI A TRAFICULUI COMERCIAL PE DUNĂRE.

Se poate obține, gratuit, un cart? Unde? La...

SALONUL AUTOMOBILISTIC «Cutezătorii»

Prezintă profesorul Parbriz

În lumea grăbită a șoselelor, iată un personaj binecunoscut și unanim respectat: autoturismul «Volga». Produs în mare serie, acest impetuos reprezentant al industriei sovietice de automobile a cucerit admirația specialiștilor mai ales prin robustețea și manevrabilitatea sa. Recent, «Volga» și-a modificat, cu noi date și însușiri, cartea de vizită. Noul tip (GAZ 24, pe care îl vedeți în fotografie) are o linie foarte elegantă, înălțimea este cu 140 mm mai mică decît a vechii «Volgi», masca radiatorului e schimbată. În interior pot lua loc 6 persoane. Cei patru cilindri ai motorului întrunesc 2 465 cm^3, care dezvoltă 112 CP (DIN) și o viteză de 140 km pe oră. Specialiștii spun că noua «Volgă» poate parcurge 250 000 kilometri pînă la prima reparație generală.

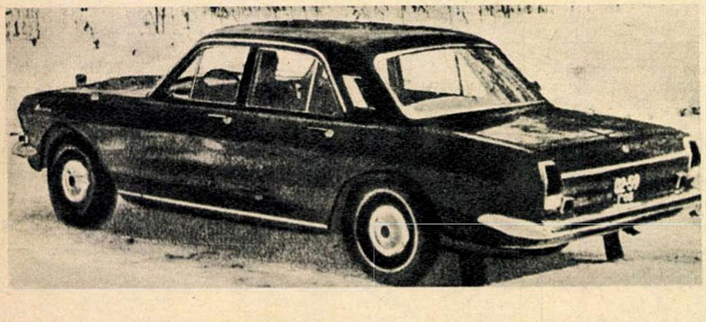

CORESPONDENȚA „SALONULUI"

Răspund la întrebările mai multor cititori. 1) Desigur, la concursul nostru pot lua parte și fetele! De ce cartul n-ar fi cîștigat de o fată? Bineînțeles, dacă va răspunde bine la toată seria de 15 întrebări, trimițîndu-ne răspunsurile în timp util (la trei zile după apariția ultimei întrebări, pe care o veți găsi în nr. 42 al revistei). 2) Dacă vor fi mai mulți concurenți care au dat răspunsuri excelente nu vom avea încotro: premiul se va acorda prin tragere la sorți. 3) Atenție! Cupoanele cu răspunsurile voastre se trimit toate odată la sfîrșitul concursului și nu pe rînd.

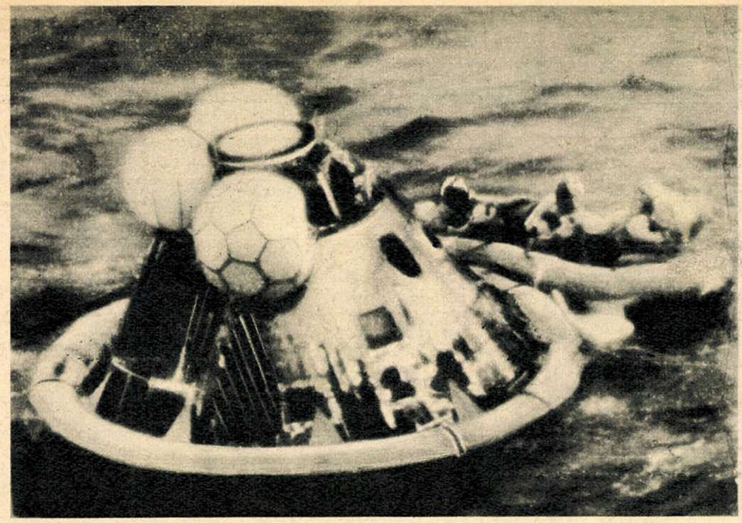

Cît de primitoare par valurile oceanului după 8 zile în cosmos!

DIN AGENDA LUI «APOLLO-11»

- FORȚA RACHETEI «SATURN-V» ÎN MOMENTUL DESPRINDERII DE PĂMÎNT A FOST ECHIVALENTĂ CU FORȚA A 92 000 DE LOCOMOTIVE SAU A 500 000 DE AUTOMOBILE.
- PREGĂTIRILE ÎN VEDEREA ASELENIZĂRII OMULUI AU DURAT 11 ANI, ÎN CARE TIMP AU FOST PRODUSE 5 MILIARDE DE PIESE PENTRU APARATURA NECESARĂ ZBORULUI COSMIC.
- FIECARE DINTRE COSTUMELE PURTATE DE ASTRONAUȚI LA COBORÎREA PE LUNĂ ÎNSUMA 2,5 MILIOANE DE ORE DE MUNCĂ.
- DURATA TOTALĂ A MISIUNII «APOLLO-11»: 196 DE ORE ȘI 19 MINUTE.
- RECORDUL RĂMÎNERII PE LUNĂ ÎL DEȚINE ARMSTRONG CU 2 ORE ȘI 55 MINUTE.
- PRINTRE CEI CARE AU AȘTEPTAT CU EMOȚIE REÎNTOARCEREA COSMONAUȚILOR SE NUMĂRĂ ȘI CEI NOUĂ COPII AI LOR.
- PRIMUL REZULTAT AL ACTIVITĂȚII OMULUI PE LUNĂ A FOST ÎNREGISTRAREA DE CĂTRE SEISMOGRAFUL INSTALAT DE NEIL ARMSTRONG ȘI EDWIN ALDRIN A UNUI «CUTREMUR LUNAR» LA 37 ORE ȘI 9 MINUTE DE LA PĂRĂSIREA LUNII.

In ovațiile celor cinci continente, Armstrong, Aldrin și Collins coboară pe puntea portavionului «Hornet».

Am fost în Lună!

A fost, cred, cel mai formidabil roman de peripeții, scris fără condei și cerneală, direct pe imensa scenă cosmică, suplinind hîrtia, papirusul milenar, cu personaje autentice, consemnate aievea în registrele de stare civilă pămînteană, depășind chiar și imaginația unor Leonardo da Vinci, Jules Verne, Edmond Rostand.

Acad. ELIE CARAFOLI
Președintele Federației Internaționale
de Astronautică

Această exclamație poate fi atribuită oricăruia dintre noi. Într-adevăr, cine nu i-a însoțit cu inima, cu gîndul, dar și cu privirea, cu înfrigurarea respirației pe ambasadorii Terrei care au depus pe satelitul natural al Pămîntului ramura de măslin? Am fost în Marea Liniștii, am pășit în bătaia vîntului solar, am purtat «galoșii de aur» și am dansat cu Aldrin, împărtășind cu el, cu Armstrong și Collins bucuria acestei strălucite izbînzi a umanității: atingerea mult cîntatului astru al nopților.

Nici o clipă, la bordul navei care zbura cu 11 km pe secundă, ca și pe suprafața Lunii, acești cutezători între cutezători nu s-au considerat suspendați în spațiu, rupți de Pămînt. E și normal. Nu numai pentru că legăturile radio au menținut necontenit contactul cu planeta maternă, ci și pentru că simțeau în spatele atenților colegi de la Houston umanitatea. Într-adevăr, cele 135 de minute selenare nu reprezintă decît vîrful unei piramide a muncii celor patru sute de mii de oameni care au contribuit la succesul atingerii Lunii de către om; o piramidă care încununează întreaga istorie a civilizației, de la foc și roată pînă la energia atomică. Cei trei cosmonauți, soli ai Pămîntului, aduc de pe Lună nu numai 31,5 kg din primele mostre de sol extraterestru recoltat de o mînă omenească, ci și confirmarea adevărului cunoștințelor noastre despre univers, verificarea maximă a tot ce a cucerit pînă în prezent gîndirea științifică pe globul albastru al Terrei.

Performanța de a fi pășit pe Lună nu reprezintă însă o țintă ultimă, nici un record în sine. Deschiderea căii cosmice către satelitul natural al Pămîntului are o imensă și multilaterală importanță practică. Studiul Lunii urmează să descifreze date capitale din istoria planetei noastre, iar folosirea portului cosmic lunar drept etapă a zborului către alți aștri este o necesitate. Telecomunicațiile, meteorologia, medicina, aproape toate științele proiectează noi și noi moduri de a folosi condițiile specifice Lunii pentru a obține realizări inimaginabile pînă ieri.

Evenimentul este prea aproape însă ca să nu ne întoarcem în fiecare clipă spre cei trei îndrăzneți și realizarea lor istorică. Iar dacă generația voastră, dragi cutezători, va vedea ziua în care biletul de zbor Pămînt-Lună-Pămînt va fi reținut la fel de simplu ca astăzi un bilet de avion, aceasta va fi una dintre cele mai romantice consecințe ale premierei lunare pe care o sărbătorim.

UN BĂIAT CU NUMELE VASILICĂ

(Urmare din pag. 11)

alerge după benzi pentru mitralieră, era încîntat de precizia cu care trăgeau cei doi tovarăși ai săi. Cînd ajunse cu număratul la 10, atacatorii se opriră, temători, la nici două sute de pași. Vru să-i spună și lui Cotruț: «Nene, sînt 10!» Dar abia atinse umărul soldatului și acesta se clătină și căzu moale peste el. Îl îndreptă cu greu și-l așeză cu fața în sus, pe lutul de pe fundul tranșeii: fruntea înaltă, brăzdată adînc de cute, a lui Cotruț era rece, iar din mijlocul ei, dintr-un punct mic, roșu, gîlgîia sîngele.

— Bade A... vru să-l strige pe sergent, dar durerea și mînia îl înecară. Se repezi la mitralieră. Un hitlerist tocmai se ridicase de la pămînt; agitîndu-și revolverul, striga, îndemnîndu-și ostașii: «Vorwarts! Vorwats!»1)... Vasilică ochi — așa cum îl învățaseră Cotruț și Alexa și trase: glonțul îl izbi pe fascist în plin. Un «ura!» puternic tresări din pieptul copilului. Lăsă mitraliera și alergă la Alexa să-i spună despre izbînda sa. Dar sergentul murise și el. Căzuse cu fața peste mitralieră; o schijă mare, cît un știulete de porumb, îi retezase, aproape, spinarea.

Din clipa aceea, Vasilică nu mai știu ce se petrecea cu el. Lacrimile îi curgeau șiroaie, alerga de la mitraliera lui Cotruț la cea a lui Alexa, ochia, trăgea. Apoi iar alerga la cea a lui Cotruț...

Noaptea îl găsi sleit, cu picioarele umflate de alergătură, cu buzele arse de sete, cu cămașa sfîrtecată. O lună mare, plină, se ridicase peste înălțimi. Lumina ei albă arginta nefiresc iarba arsă, conturul colțuros al pietrelor, pădurea îndepărtată de brazi. Setea abia acum, în clipele acestea de răgaz, îl chinuia cu adevărat. Îl chinuia cu atît mai mult cu cît știa că în bidonul lui Cotruț mai era o gură de apă. S-ar fi tîrît pînă la el, să-i ia bidonul, dar noaptea cu lună făcea imposibilă orice mișcare. Se ridică, totuși, merse cîțiva pași, însă o rafală apropiată, ciudat de apropiată îl făcu să alunece înapoi, pe fundul șanțului. A doua rafală nu mai răsună. În schimb, se auzi un glas:

— Nu mai trage, ești nebun?! Trebuie că am ajuns la ai noștri. Apoi imediat, de sus, de pe stîncă, aceeași voce rosti deslușit:

— Ei, e careva acolo?

Emoția îi fură glasul. «Erau ai lui acolo! Erau români!» Își adună ultimele forțe; strigă și el, cu jumătate glas:

— Sînt eu!...

— Care *eu?!*

— Eu, un băiat cu numele Vasilică.

— Aha, un *băiat!* mai spuse vocea. Apoi liniștea nopții rămase iar neclintită. Cîteva mogîldețe, care creșteau văzînd cu ochii, coborau pe o frînghie. Erau cinci. Cînd fură în tranșee, Vasilică se repezi la ei, să-i îmbrățișeze. Se smulse din brațele primului, se dădu cîțiva pași înapoi, vru să ia poziția de drepți, dar se frînse deodată obosit, fericit că se află iar printre ai săi.

---

1) Vorwats! — înainte! (lb. germană)

PLANETA RĂPITĂ

15 Scenariu: HORIA ARAMĂ

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Vizitatori extratereştri încearcă, împotriva voinței pămîntenilor, să mute planeta noastră în alt sistem solar. Un vehicul capabil să circule pe sub pămînt şi în apă este trimis în taină spre Polul Sud, unde se desfăşoară lucrările pregătitoare în vederea marii deplasări a globului. Captarea unei îndepărtate emisiuni cosmice dezvăluie faptul că agresorii sînt roboți. Roy şi Runa se află în mîinile lor. Conflictul culminează cu aruncarea în aer a instalațiilor menite să realizeze criminalul proiect al roboților.

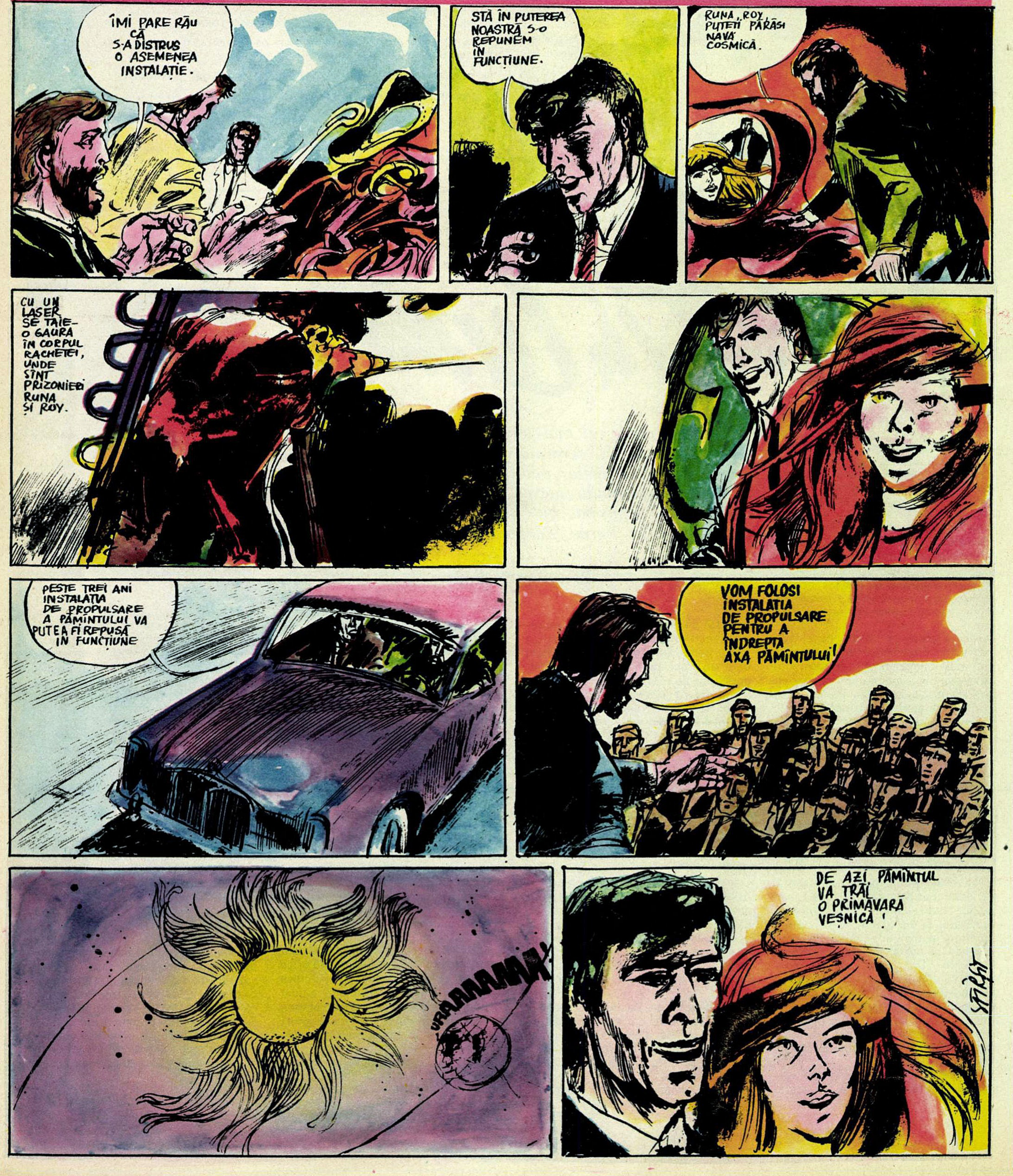
ÎMI PARE RĂU CĂ S-A DISTRUS O ASEMENEA INSTALAȚIE.
STĂ ÎN PUTEREA NOASTRĂ S-O REPUNEM ÎN FUNCȚIUNE.
RUNA, ROY, PUTEȚI PĂRĂSI NAVA COSMICĂ.
CU UN LASER SE TAIE O GAURĂ ÎN CORPUL RACHETEI, UNDE SÎNT PRIZONIERI RUNA ȘI ROY.
PESTE TREI ANI INSTALAȚIA DE PROPULSARE A PĂMÎNTULUI VA PUTEA FI REPUSĂ ÎN FUNCȚIUNE
VOM FOLOSI INSTALAȚIA DE PROPULSARE PENTRU A ÎNDREPTA AXA PĂMÎNTULUI!
URAAAAAAA!
DE AZI, PĂMÎNTUL VA TRĂI O PRIMĂVARĂ VEȘNICĂ!

AMFORA I SABINĂ

SERIAL DE AVENTURĂ ȘI DETECTIVISM

de POP SIMION

Meduzele și libelula Sym

Elicopterul pătrunde mai în adîncul necuprins al Mării Negre («care zău că-i verde!», își repetă sieși Adrian, promițînd să compună curînd *Rapsodia Verde*, dedicată mării, motiv să bată tactul; în căpșorul său buclat încep să miște stupi și nori și furtuni și uragane de sunete). Dim își reia vorbirea în microfon.

— Către toate navele din careul 71. Vă vorbesc din văzduh. Sînt Sym-69 Se caută eleva...

Sînt într-un careu acvatic în care acel «toate» navele însemna, în fapt, una singură, de mărime medie. Nici un răspuns. Tăcere prelungită. Nou apel. De asemenea. Dar ce se întîmplă? Se flutură o eșarfă orange. Nu i se dă importanța. În cască pătrunde acum o voce adormită, receptată din alt loc:

— Sînt careul 70. Se aude? Treci pe recepție. Allo, elicopterule. Vorbesc de pe delfinierul *Medusa* cu «s» (se silabisește sonor, sîsîit, sunet cu sunet). În stînga mea înaintează spre apele internaționale delfinierul Meduza cu «z» de la Zorab. Pe nava aia e ceva putred în Danemarca. De elevă nu știm nimic. Știm în schimb de regina din Saab. E pe vas. Poate vă interesează. Salutări.

— Unde mi-i capul? se lamentează Dim. Eșarfa orange pe care am zărit-o adineauri era a Sabinei. Cum de nu mi-am dat seama? (ordonă pilotului) Direcția nord-est 45 grade unghi-compas, pe direcția Paralelei 45. Înțeles? (conducătorul libelului dă din cap afirmativ)... Allo Săgeata. Chem «Săgeata scită». Mă auzi, comisare? Gonește cu vedeta spre careul 71 din apropierea apelor internaționale. Confirmă. Trec pe recepție.

«Confirm!», cade în cască vocea metalică a comisarului și infernala goană, pe apă și în cer, ajunge la apogeu.

Pe nava MEDUZA se stîrnește o activitate febrilă, soră cu panica; omul cu mustăcioară e la timonă, dar manevrează paralel și aparatul de emisie-recepție, cu ajutorul căruia captează din eter convorbirile care au loc. Tensiunea crește; nava-pirat mărește viteza. Aurică Păsat dă un potop de ordine celor doi-trei pescari; se mută coșuri, se spintecă delfini, se deșartă în mare obiectele de prisos, altele se pun la locuri ferite, se urzesc planuri. Navigatorii sînt livizi; fata-băiețoi îi vede pas cu pas, le aude fiecare cuvințel. Printr-o inteligentă ascensiune pisicească a reușit să iasă din cală și să se cațere — unde credeți? — deasupra cabinei de comandă, între pavoaz și colaci de salvare, de unde nu poate fi zărită, dar de unde ea vede totul. Formidabilă poziție! Dar ce-i acolo, la orizont? Se apropie un vas. Vine ca fulgerul, aruncînd în părți două enorme lame de apă argintii. Dar sus? Văzduhul e cutremurat de un elicopter bleumarin, ba vernil, ba galben-ocru, ba citron; uite ce se mai schimbă culoarea lui fulgerată în proiecția *contre-jour* a soarelui care vrea să apună! Dar cine strigă cu vocea asta de tunet?

— Te somez, Meduza, te somez! Oprește motoarele? La prova e miliția marină. Nici o mișcare la bord! Te somez!

Un locotenent vorbea astfel într-o pîlnie care azvîrlea cuvintele cale de două-trei sute de metri distanță (atîta era de la Meduza la nava urmăritoare) și amplifica timbrul vocii pînă la neverosimil. Sabina țîșnește în picioare, agită eșarfa, o scapă în mare, vrea să aplaude cînd — ce să vezi (mai exact, ce să simți?) — o molatică atingere în spate, apoi pe umărul drept, apoi la călcîiele desculțe. Saab îngheață, i se pare că-i mîngîiată de o enormă coadă de tigru!

— Urcăăă! aude strigătul.

Se uită în cer. Elicopterul. Sub elicopter e scara mobilă, de sfori impermeabile. Asta era coada de tigru care o mîngîia insistent. Urcă iute ca o pisică agilă, ca o pisică flămîndă, ca o pisică speriată, ca un animal care se salvează. Sus, prin peretele de pexiglas al mașinii de zbor, vede chipul lui Dim. Îl vede și pe Adișor care îi face semne, încurajînd-o. Scara mobilă pendulează îngrozitor de tare, simte cum o împachetează vîntul, cum o arde soarele, cum o soarbe marea, în timp ce (o singură privire îndărăt) nava-detectiv face joncțiune cu nava-pirat și comisarul cel chel se transbordează urmat de colaboratorii săi. Printre ei, o vede pe Nitache-Nitouche (n-ar fi crezut-o capabilă de atîta curaj!); mai are timp să strige ascuțit, ca o pupăză:

— Hei, Nitache... Urcă sus pe cabina aia, unde am o sacoșă. Ia-o cu tine.

— Bine, Saab! răspunde pe loc zbănțuita, după care Amazoana Neagră dispare în burta umflată a elicopterului.

Nava detectivistă e albă ca zahărul, căptușită cu aparataj, instalațiuni bizare și pe dinăuntru e curat ca într-o farmacie. MEDUZA a fost abandonată în mare, cu cei doi-trei pescari veritabili să nu piardă ziua de pescuit, în timp ce căpeteniile (Aurică Păsat și tipul cu mustăcioară) au fost «luați ca din oală», puși în lanțuri și aduși pe «Săgeata scită», cu destinația Tulcea-Galați; de acolo la București.

Enigmaticul Leon Gaspar, relaxat acum, cere un rom, o votcă (ceva tare) și aprinde o țigară. Aruncă primul fum.

Omul cu mustăcioară (identificat drept Iracli Perevoznic, un baptist răspopit, actualmente negustor de brice) începe să rîdă mînzește, vorbind astfel:

— Ei, bine, comisare, ai ratat fondul afacerii.

— Ce vrei să spui, cere Gaspar cu un calm imperturbabil.

— Prada a rămas pe MEDUZA. La această oră (hangiul își consultă ceasul) marfa a și ajuns, cred, la destinație. Au preluat-o oamenii noștri de la Stambul.

Desen: POMPILIU DUMITRESCU

Leon Gaspar sare la aparatul de emisie-recepție, smulge microfonul și ordonă în eter:

— Allo, Sym! O luați rapidamente spre vest. Direcția MEDUZA, în apele extrateritoriale. Marfa, care ne interesează în cel mai înalt grad, e acolo. O așteaptă contrabanda turcă.

— Stop! comisare Gaspar! intervine Sabina, sporovăind în microfonul din mîna lui Dim. — Revocă-ți ordinul!

— De ce Saab?

— Pentru că ultima și cea mai delicată operațiune de pe MEDUZA îmi aparține.

— Mai clar! cere comisarul.

— Cît se poate de clar: S-o aduci acum la microfon pe Nitache-Nitouche. *Hello*, Nitache.

— *Hello*, Saab; te ascult.

— Ai la tine sacoșa aia a mea? Desfă-o!

— O desfac, zice zbănțuita și face ceea ce zice; ia sacoșa (grea a naibii!) un fel de papornița lipovenească în care se află un pește mare, un singur pește.

— Am acolo un pui de delfin; trage-i, comisare, o spintecătură, pe burtă, în lung, adînc!

— Îi trag, promite detectivul tot mai interesat și (de ce să n-o recunoască?) uimit, vrăjit, de...

Din alba și molatica burtă a delfinului se revarsă pe pardoseala de linoleum gri a cabinei — ca dintr-un ingenios sac — un adevărat tezaur, care îți ia ochii: pepite, cocoșei, monede vechi, broșe, lănțuguri, mici obiecte aurifere și argintifere, figurine de *teracotta*, paftale, inele din alt timp...

Printre obiectele de contrabandă sustrase din subteranele și săpăturile cetății Histria se află și niște degetare metalice, înlăuntrul cărora sînt mici petice de hîrtie impermeabilă cu fel de fel de adrese, nume, orașe (Istambul, Atena, insula Cipru, Milano). Gaspar nu le copiază; le fotocopiază pe loc, le trage pe peliculă de film și, în timp ce magneziul aparatului său foto clipește fără întrerupere, cu o mînă ia microfonul și monologhează astfel:

— Hei, Dim. Pare-se că gluma se îngroașă. Afacerea e de anvergură.

— Știu, comisare, se aude din slava cerului vocea calmă a lui Epsilon, însoțită de știuta pufăitură de pipă.

— Ești un autor imposibil, Dim.

— Și tu un detectiv de duzină. Ți-a scăpat chiar regele întregii afaceri.

— Cine-i? se impacientează comisarul.

— Ești grăbit, comisare Gaspar. Această dezvăluire face parte din cea de a doua serie a expedițiunii noastre. Și acum ascultă-mă. Contrabanda asta se întinde ca pecinginea, are ramificații în bazinul Mării Negre și în Mediterană. Am și anunțat poliția internațională; mîine vei călători cu un avion Caravelle la Paris, unde vei obține carnetul de comisar *Interpol*.

Drum bun comisare. Odihnește-te cîteva ore și să ne revedem în ziua de...; dar asta o vom fixa mai tîrziu. Te salut comisare Leon Gaspar. *A bientôt!*

Cu franțuzescul ăsta, care va să zică, «pe curînd», adresat tuturor, punem și noi punct serialului nostru, spre a-l relua apoi cu mai proaspătă vigoare.

(sfîrșitul cărții întîi)

2 ŞOIMII CARPAŢILOR

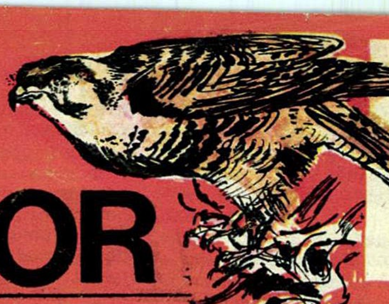

REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT:
RETRĂGÎNDU-SE ÎN FAŢA LOVITURILOR DECISIVE ALE DIVIZIILOR ROMÂNE ŞI SOVIETICE, ÎN TOAMNA LUI 1944, O COLOANĂ GERMANĂ ÎŞI CROIEŞTE DRUM PRIN MUNŢI. AICI SOLDAŢII HITLERIŞTI ÎI ÎNTÎLNESC PE CODRUŢ, VEVERIŢA, URSUL PITIC ŞI ANDREI.

Scenariu: PETRE GHELMEZ • **Desene:** POMPILIU DUMITRESCU

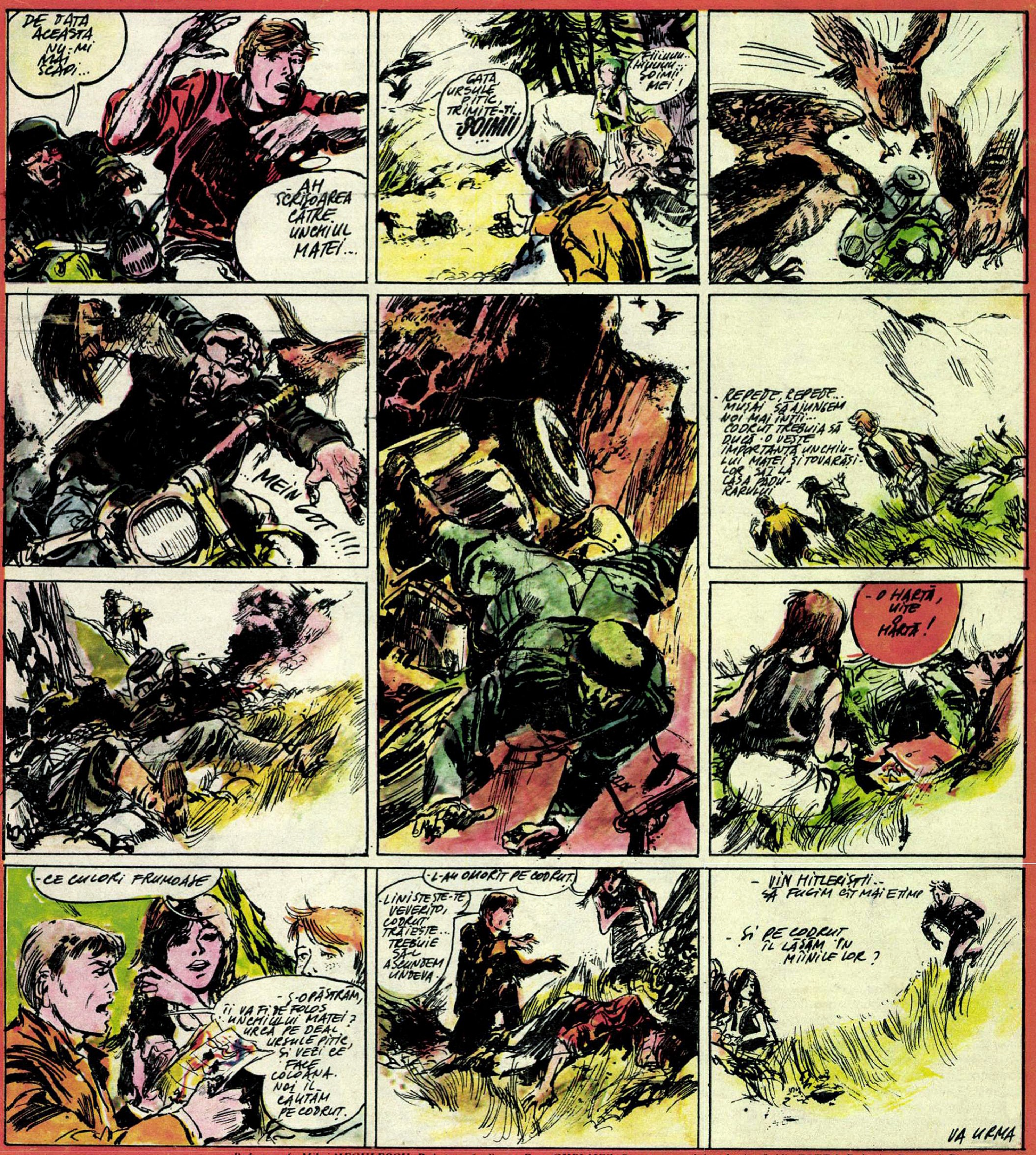
DE DATA ACEASTA NU-MI MAI SCAPI...
AH SCRISOAREA CĂTRE UNCHIUL MATEI...
GATA URSULE PITIC, TRIMITE-ŢI ŞOIMII...
FIIUUUU... HUUUU... ŞOIMII MEI!
MEIN GOTT!!!
- REPEDE, REPEDE... MUŞAI SĂ AJUNGEM NOI MAI ÎNTÎI... CODRUŢ TREBUIA SĂ DUCĂ O VESTE IMPORTANTĂ UNCHIULUI MATEI ŞI TOVARĂŞILOR SĂI LA CASA PĂDURARULUI.
- O HARTĂ, UITE O HARTĂ!
- CE CULORI FRUMOASE
- S-O PĂSTRĂM, ÎI VA FI DE FOLOS UNCHIULUI MATEI? URCĂ PE DEAL URSULE PITIC, ŞI VEZI CE FACE COLOANA. NOI ÎL CĂUTĂM PE CODRUŢ.
- L-AU OMORÎT PE CODRUŢ.
- LINIŞTEŞTE-TE VEVERIŢO, CODRUŢ TRĂIEŞTE... TREBUIE SĂ-L ASCUNDEM UNDEVA.
- VIN HITLERIŞTII... SĂ FUGIM CÎT MAI E TIMP
- ŞI PE CODRUŢ ÎL LĂSĂM ÎN MÎINILE LOR?
VA URMA

Cutezătorii

Redactor şef: Mihai NEGULESCU. Redactor şef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacţie: Ovidiu ZOTTA. Redacţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Administraţia: Editura SCÎNTEIA, Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul: Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Ioan DONCA. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.

1 LEU

31 **Abonamentele se primesc de către oficiile şi agenţiile P.T.T.R., de către factorii poştali şi difuzorii de presă.** 41033